

హనీబీఎపి

సంపుటి 1, సంచిక 4

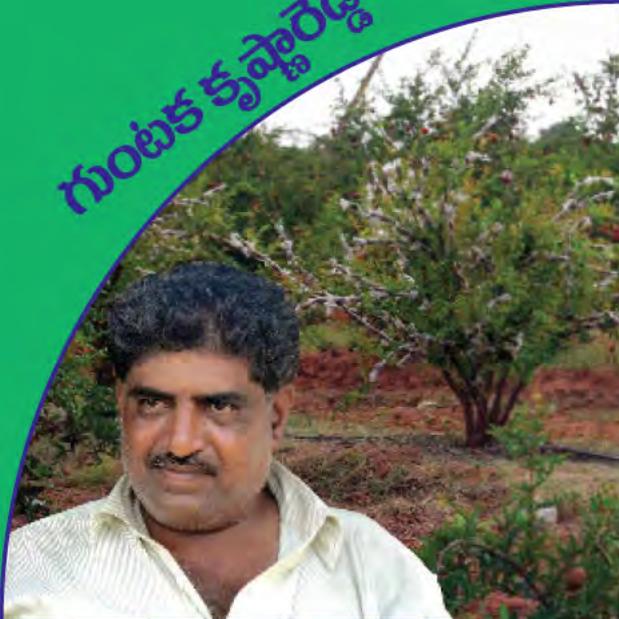
జనవరి - ఫిబ్రవరి 2013

పల్లెసృజన

గ్రామీణ సృజనా శక్తికి వెలుగుదారుల వేదిక

www.pallesrujana.org

గుంటక కృష్ణారెడ్డి

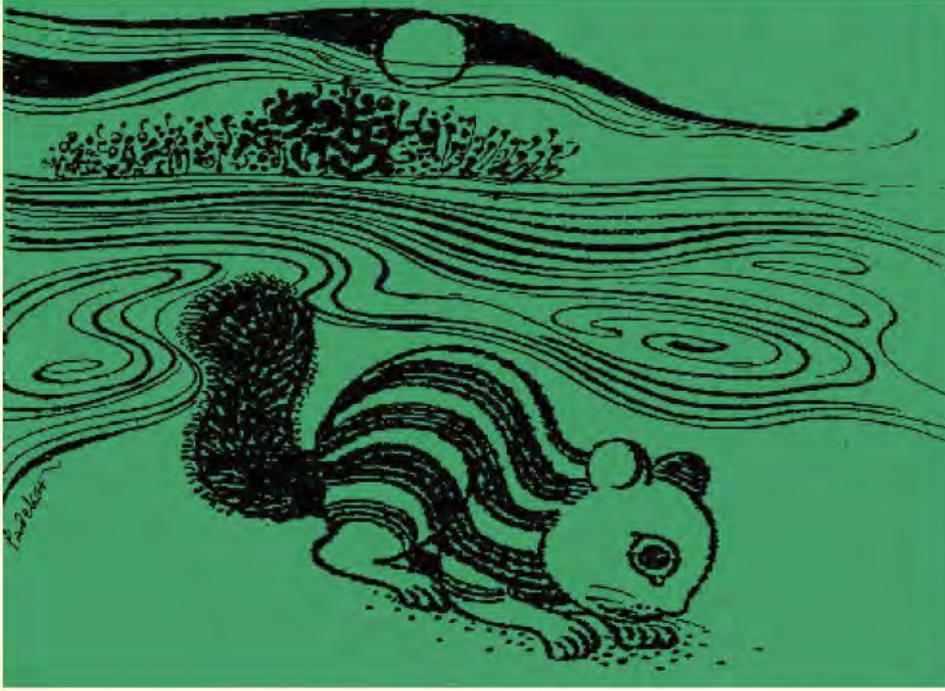
అమృత ప్రసాద్

కడివెండి మహిపాల్ చారి

అళ్ళంగుడి పేరుమాళ్

చిరకాలం ఉండే స్ఫూర్తి ముఖ్యం

ప్రస్తుతం మనకున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, మనకున్న వనరులని, మనకున్న పరిధులలో ఉపయోగించు కోవటానికి సహాయపడినా సరైన స్ఫూర్తి లేకపోతే దానికి సంబంధించిన సంస్థలు పుట్టుకొచ్చేవా? ఇటువంటి ప్రశ్నే భారత పురాణం 'రామాయణం' లో ఒకసారి వచ్చింది. ధర్మానికి ప్రతిరూపమైన రాముడు, స్వతహాగా చాలా గొప్పవాడైనా అధర్మానికి ప్రతిరూపమైన రావణుడు తన భార్య సీతను సముద్రం అవతల బంధించాడని తెలిసినా ఆ నీటిని ఎలా దాటాలి? సేతువు నిర్మించాలా? ఎలా నిర్మించాలి? దానికి తనవద్ద తగిన శక్తి తనవద్ద ఉన్నదా అని సంశయ పడ్డాడు. అతని అనుచరులైన వానరులూ అలాంటి పరిస్థితిలోనే వున్నారు. ముందున్న కార్యం దుర్లభం అనిపించింది. ఆ సమయంలో రామునికి ఒక ఆశా కిరణం కనిపించింది. ఆయన విచిత్రంగా ప్రవర్తిస్తున్న ఒక ఉడుతను చూశాడు. అది తన తోకను నీటిలో ముంచి భూమ్మీదకొచ్చి అక్కడ ఇసుకలో పొర్లాడి తిరిగి తన తోకను నీటిలో కడుక్కుంటోంది. అదలా అలుపెరుగకుండా చాలా దీక్షగా ఎవరో తరుముతున్నట్లుగా చేస్తోంది పని రాములవారు దాన్ని పిలిచి అలా చేయటానికి కారణమేమిటని అడగగా అది మీ ముందున్న పెద్ద కార్యానికి నా శక్తి కొలది సహాయం చేస్తున్నాను అన్నది! అది సముద్రంలో సేతువు నిర్మించటానికి తనవంతు సేవ చేస్తున్నది. అది చూసి, రామునితో వున్నవారు, వానరులు తమ చేతకాని తనానికి సిగ్గుపడ్డారు. అందరూ కలిసి నడుం బిగించి కష్టించి సముద్రానికి సేతువు నిర్మించారు.

ఉడత చేసే పనిలాంటి ప్రాజెక్టులు శాశ్వతంగా నిలబడకపోవచ్చు. కాని, ఇటువంటి చిన్న కార్యాలు సరైన ఆలోచనలకి పునాదులౌతాయి. ఇందులో వున్న కిటుకేమిటంటే ఇవి మనచుట్టూ వున్నవారిలో కొత్త మార్గాలు కనుగొనటానికి ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించాలి. ఆ విధంగా చేస్తే మన సమస్య పరిష్కారమవ్వచ్చు లేదా కనీసం ఆ విధంగా ఉద్భవించిన ఆలోచనా తరంగాలు స్తబ్ధంగా వున్నవారిని మేల్కొలుపువచ్చు. చిరకాలం ఉండే స్ఫూర్తి ముఖ్యం - ఫలితాలు దాని తర్వాతే!

పల్లెసృజన

సంపుటి-1 సంచిక - 3 జనవరి-ఫిబ్రవరి 2013

సంపాదకవర్గం

ప్రధాన సంపాదకులు :
జగదీయర్ (రిటైర్) పోగుల గణేశం

సంపాదకులు :
జమ్మలమడక శశిమోహన్

ఉప సంపాదకులు :
పల్లె వీర రాఘవ రెడ్డి

సలహాదారులు :
డా. కె.ఎల్. రావు
ప్రొ. అనిల్ గుప్త
డా. గీర్వాణి
శ్రీ పి. చంద్రకాంత్ శర్మ
జాగర్లమూడి దుర్గాప్రసాద్
శ్రీమతి అరుణ గణేశం
శ్రీ జమ్మలమడక శ్రీకర్

డి.టి.పి. & డిజైనింగ్ :
నరేంద్ర గ్రాఫిక్స్, హైదరాబాద్.
ఫోన్ : 040- 40034392
సెల్ : 81257 99904
E-mail : narendragrafix@gmail.com

ఎడిటోరియల్ అడ్వైస్ :
పల్లెసృజన, 102, వాయుపురి, సైనిక్ పురి పోస్ట్,
సికింద్రాబాద్ - 500 094.
ఫోన్ : 040-27118555, 98660 01678
E-mail : editor@pallesrujana.org
www.pallesrujana.org

ఈ సంచికలో...

- చేతివేళ్ళు తెగకుండా కొబ్బరి బోండానికి రంధ్రం చేసే పరికరం - 3
- గుప్పెడు విత్తనాలతోనే పుష్పలమైన పంట - 5
- ఎన్.ఐ.ఎఫ్. వెలుగులోకి తెచ్చిన వ్యవసాయ సంబంధిత ఇన్నోవేషన్లు - 9
- నాడు డబ్బు 'అప్రధానం' - నేడు డబ్బే 'ప్రధానం' - 12
- వ్యవసాయ ఖర్చులు తగ్గించటానికి కలుపుతీసే యంత్రం - 14
- వరంగల్ జిల్లా సాంప్రదాయ జ్ఞానం - 15
- ఒక మంచి దానిమ్మ చెట్టునుండి కొన్ని వందల దానిమ్మ చెట్లను పుట్టిస్తున్న గుంటక కృష్ణారెడ్డి - 20
- ఇతర రాష్ట్రాల పల్లె కబుర్లు - 26
- 'హనీబీపిపి' ప్రగతి - 29
- ఆరోగ్యాన్ని గురించి మాట్లాడండి - 30
- స్పందన - 32

కవర్ లోపలి పేజీలో....

హనీబీ కథ :
చిరకాలం ఉండే స్ఫూర్తి ముఖ్యం

రైతులకు పనికివచ్చే పల్లె ప్రయోగాలు

HoneyBee Regional Collaborators & Publications

Honey Bee C/o Prof. Anil Gupta
Indian Institute of Management
Vastrapur, Ahmedabad - 380 015.
Gujarat, India. Ph.: 91-79-26324927, Fax : 91-79-26307341
E-mail : honeybee@sristi.org, http://www.sristi.org

Aama Akha Pakha (Oriya)
Dr. Balaram Sahu,
3R BP 5/2, BP Colony, Unit-8,
Bhubaneswar-751 012, Orissa.
E-mail : balaram_sahu@hotmail.com

Hittalagida (Kannada)
Dr. T.N. Prakash
Department of Agricultural Economics,
University of Agricultural Economics,
GKVK, Bangalore-560 065.
E-mail : prakashtnk@yahoo.com

Num Vali Velanmai (Tamil)
P. Vivekanandan,
45, TPM Nagar,
Virattipathu - 625 010. Tamilnadu
E-mail : numvali@vsnl.com

Loksarvani (Gujarati) and
Sujh-Bujh Aas Paas ki (Hindi)
SRISTI, P.O. Box No. 1550,
Ambawadi, Ahmedabad - 380 015
E-mail : loksarvani@sristi.org
sujhbujh@sristi.org

Ini Karshakan Samsarikkatte
(Malayalam)
James T J,
Peemadde Development Society,
Peermade, Idukki-685 531, Kerala.
E-mail : pedes@md2.vsnl.net.in

Printed & Published by : **Brig. P. Ganesham**, 102, Vayupuri, Secunderabad - 500 094. A.P.
Ph.: 040-27118555, Cell : 0 98660 01678. Printed at : Narendra Grafix, Chikkadpally, Hyderabad. Ph. : 040-40034392

మనం ఆహారంలో విషమెంత?

ధర్మపాగర్ గ్రామం ఆదిలాబాద్ జిల్లా ఇంపుతెల్లి మండలంలో వుంది. ముఖ్యంగా గోండులు ఈ గ్రామ నివాసులు. 105 సంవత్సరాల వృద్ధుడు 'గోత్రే నాయక్ సాణ్ణే'. ఆయన భార్యకు 99 యేళ్ళు, ఎర్రగా ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. 6వ దన్ను శోధయాత్రలో వెళ్ళిన కలిసే భోగ్యం శోధయాత్రకులకు కలిగింది.

గోత్రే నాయక్ గారు ఆవులను ప్రేమిస్తారు. వెటిని స్వంత సంశ్లేషణలో చూసుకుంటారు. ఆ ఊళ్ళా ఏ ఆవైరి అకాలంగా మరణిస్తే ఆవుకు చెందిన కుటుంబాన్ని ఒక సంవత్సరం వెలివేస్తారు. ఒక ఆవు కాలని కొట్టి గ్రామస్థుల్ని మూడు నెలలు వెలివేస్తారు. ఆయన్ను మేం కలిశాం. ఊరిబయట ఉండాని. ఎవరూ ఏ సాయం చేయరు. అది ఒకొక్కరి అంటే. మనుషులను చంపిన వెలివే శిక్ష వేయడం కట్టంగా వున్న ఈ ఆధునిక సమాజానికి, ధర్మపాగర్ ఆంటి గ్రామాల్లో వున్న సతీజీవన విలువలకు ఎక్కడైతే శోధించి ఉంది?

గోత్రే నాయక్ గారితో చాలా చర్చించాం. ఆ వృద్ధుని పంతులను శాలువలతో సత్కరించా ఆశీర్వాదిలు తీసుకొని మా శోధయాత్రకులను కూడా ఆయన ఆగా శతవత్సరాలు జీవించమని ఆశీర్వాదం కోరారు. గోత్రే నాయక్ గారు ఆశీర్వాదం ఇవ్వడానికి నిరాకరించారు. "ఈ మందుల ఆటోం తిని మరేం ఒకటికూరు. ఆశీర్వాదముల్లె అది సంభవం కాదు" అన్నారు. ఎంత కఠోర సత్యం సూచించా మాకు చెప్పగలిగారు. ఆయన మానసిక వృద్ధత్వం, ముక్కుపూడి మాకు, కల్లపం లేని మనసు, ఈ తరం ఆరోగ్యానికి దూరమవుతున్నారే అన్న సందేశం అన్ని ఆక్షణంలో గోత్రే నాయక్ గారితో మాకు కనిపించాయి.

శోధయాత్రలో మేం తిరిగిన 20 గ్రామాల్లో రసాయన మందులు వేయని పంటలు లేవు. పురగు మందులు వెళ్ళని రైతు లేడు. మర ఇవన్నీ వెళ్ళిన రైతులకు వ్యవసాయం తోటిగా ఉండి అంటే అది లేదన్నారే రైతులు. అట్టెక్కడ - ఆదాయం తక్కువ, కట్టపడి నష్టపడిపోతున్నారే అని వెలివేయారు రైతులు. గ్రామాల్లో వృద్ధులంతా నిస్సహాయంగా, ప్రత్యేకంగా తెలిసినది ఈ తరం "రసాయన మందులు వెళ్ళే" తత్వం నుండి మళ్ళీ చాలా తీసుకున్నారు. శాంతంగా ఉండలేకపోతున్నారు. మర ఈ పంటలు నుండి బయటపడే మార్గం లేదా?

ప్రతి రైతు తన కుటుంబానికి, తన పశువులకై కనీసం ఒక ఎకరం భూమి కేటాయించి, అందులో కావలసిన ఆటోరీ ధన్యము, పట్టులు, క్రూరగాయలు, పశువుల పట్టుజీవి పండించాలి. ఈ పంటల్లో ఏ రసాయనాలు వెళ్ళకూడదు. దిగుబడి తక్కువ వచ్చినా ఫలవంతమైన ఆటోరీ ధన్యము తినడానికి లభిస్తాయి కని. అలాగే పశువులకు మేత సతీజీవనంగా ఉంటే పాలు బాగుంటాయి. వెటి ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. పాలు త్రొగిన పిల్లలు, తల్లులకు పోషక పదార్థాలు సరిగ్గా అందుతాయి. జీనంపేట, మూగూరు మండలం, ఖమ్మం జిల్లాలోని రైతు ముళ్ళపూడి సత్యవెంకయత ఈ విధానం అమలు చేస్తున్నాడు. ఆయన దగ్గరున్న సతీజీవనంగా పండించిన ధన్యము కొనడానికి ఎంతోమంది ఎక్కువ ధర ఇచ్చి కొంటామంటున్నారు. 'పల్లెప్రజల' లో గతంలో "ఎర్రబి" గ్రామం గురించి వ్రాశాం. ఆ గ్రామమంతా సతీజీవన పంటలు పండిస్తారు, తింటారు, ఆరోగ్యంగా జీవిస్తారు.

పెద్దలు మానకుంటే పిల్లలు మొండికేయవచ్చు. మారిన చేయవచ్చు సతీజీ వ్యవసాయం ద్వారా ఆటోరీ ధన్యము పండించమని తల్లిదండ్రులను ఒప్పించడానికి పిల్లలు నిరాకార దీక్ష చేయవచ్చు. అందరి ఆరోగ్యం సరియైన ఈ సత్యవెంకయత ఎంత త్వరగా యువత ప్రారంభాస్తే సమాజ క్షేమానికి అంత మంచిది.

విషం లేని ఆటోరీ పండించడం మానవత్వం. విషం కలిపిన ఆటోరీ పండించడం కాని, అప్పుడం కాని సమాజ శ్రేయస్సుకు తగింది కాదు. ప్రభుత్వం, శాస్త్రవేత్తలు, వైద్యవేత్తలు, సమాజ పెద్దలు, యువకులు సమాజ క్షేమానికి శ్రేయస్సు కాని ఈ రసాయన వ్యవసాయాన్ని నిషేధించడానికి అన్ని ప్రయత్నాలు చేయాలి.

మీ అభిప్రాయాలకై ఎదురు చూస్తా.....

భవదీయ

బ్రాగ్డియర్ (రిటైర్డ్) పాశుప సశోం

దూరదర్శన్, హైదరాబాద్ ప్రతినెల 4వ గురువారం రాత్రి 8 గంటలకు నవగిరి ఛానల్ లో 'స్వజన' కార్యక్రమం ద్వారా గ్రామీణ శాస్త్రవేత్తలను పరిచయం చేస్తారు. పాఠకులంతా ఈ కార్యక్రమాన్ని తప్పకుండా చూసి మీ అభిప్రాయాలను మాకు తెలియజేయగలరు.

చేతివేళ్ళు తెగకుండా

కాబ్బరి బోండానికీ రంధ్రం చేసే పీరికరం

అమృతప్రసాద్ సృష్టి

ఖమ్మం జిల్లా సింగరేణి మణుగూరు ప్రాంతంలోని ప్రకాశం ఉపరితలగని లో ఇ.పి. ఆపరేటర్ గా పనిచేస్తున్న 53 సంవత్సరాల శీలం అమృత ప్రసాద్ కొత్తదనాన్ని గురించి ఎల్లప్పుడూ ఆలోచిస్తూ తన పని చేసుకుపోయే సౌమ్య స్వభావుడు, భక్తిభావంగల మంచి వ్యక్తి. ఇతనికి భార్య మీనాదేవి, ఒక కుమారుడు, ఒక కుమార్తె ఉన్నారు.

ఒకరోజు అమృతప్రసాద్ కుటుంబ సమేతంగా ఎక్కడికో ప్రయాణం చేస్తూ ఒకచోట దాహమేస్తే కొబ్బరి బోండాం తాగుదామని రెండు కొబ్బరి బోండాంలు కొట్టివ్వమనగా కొట్టు అతను ఒక కొబ్బరి బోండాం కొట్టిన తర్వాత రెండవ దాన్ని కొట్టబోతుండగా ప్రమాద వశాత్తు కత్తి అతని వేలిని కూడా కత్తిరించింది. అది చూసి విషణ్ణ వదనుడైన ప్రసాద్ వీరికొరకు ఎలాంటి ప్రమాదాలు జరగకుండా కొబ్బరి బోండాంలను పలిచేందుకు ఒక సాధనం తయారు చేస్తే బావుంటుందని ఆలోచించి ఒక పరికరం తయారు చేయుటకు పూనుకున్నాడు. ఇదంతా 2011వ సంవత్సరం నాటి మాట. నాటినుండి ఆలోచిస్తూ తనకు తోచిన విధంగా పరికరం తయారు చేయటం మొదలు

పెట్టాడు. ఆ పరికరం దాదాపు ఇప్పటికి 11 పర్యాయాలు అభివృద్ధి చేయబడి ప్రస్తుతం ఎలాంటి కొబ్బరి బోండాంనైనా అతి సులభంగా అతి త్వరగా, క్షేమంగా పలిచే విధంగా తయారైంది. ఇంకా 5 శాతం పనులు పూర్తి చేస్తే ఈ పరికరం పరిపూర్ణంగా తయారవుతుంది అంటాడు అమృత ప్రసాద్.

రెండేళ్ళుగా శ్రమించి ఇప్పటికి దాదాపు అయిదారు

వేల రూపాయలు ఖర్చు చేసి ఈ పరికరం తయారు చేశారీయన. ఈ పరికరానికి కొబ్బరి బోండాం పట్టేలా ఓ స్టాండ్ వుంది. ఆ భాగంలో ఓ స్ప్రింగ్ను ఏర్పాటు చేసి, దానినుంచి పొడవాటి ఇనుప కడ్డీని అమర్చారు. పై భాగంలో ఓ హ్యాండిల్ను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ హ్యాండిల్ను నొక్కితే స్ప్రింగ్ సహాయంతో ఏర్పాటు చేయబడ్డ ఇనుప కడ్డీ గుండ్రంగా తిరుగుతూ బోండాంలోకి గుచ్చుకుంటుంది. అలా సులభంగా కొబ్బరి బోండానికి రంధ్రం ఏర్పడుతుంది. కొబ్బరి పొట్టు కడ్డీలోంచి పైకి వచ్చి బయట పడుతుంది. ఆ రంధ్రం ద్వారా కొబ్బరి నీటిని గ్లాసులో పోసి వినియోగదారుడికి అందిస్తాడు కొట్టు యజమాని. ఈ పరికరం తయారు చేయటం వల్ల ఇక కత్తితో పని లేకుండా పోవటమే కాదు. ఇక ఎలాంటి ప్రమాదాలకు తావు లేకుండా పోయిందని, దీన్ని ఉపయోగించటం కూడా చాలా సులభంగా వుందని అంటున్నారు కొబ్బరి బోండాం వ్యాపారస్తులు.

ఈ పరికరం వినియోగానికి ఎలాంటి ఇంధనం కాని, కరెంటుకాని అవసరం లేకుండా చాలా సులభంగా పనిచేసేలా తయారు చేసిన అమృత ప్రసాద్ ఎంతో

అభినందనీయుడు.

ప్రసాద్ ఈ పరికరం తయారు చేయటమే కాదు, అతని ఆలోచనలు ఎప్పుడూ ఓ కొత్తదనం వైపు ఆలోచిస్తూనే వుంటాయి. ఉదా. : తన ఇంట్లో ఫ్యాన్కు మధ్యలో మరో చిన్న నీలం రంగు ఫ్యాన్ను అమర్చాడు. ఇందువల్ల ఫ్యాన్కు ఎలాంటి ఉపయోగం లేకపోవచ్చు. కానీ, ఫ్యాన్ తిరుగుతుంటే దాని కింద అమర్చిన చిన్న ఫ్యాన్ తనకిష్టమొచ్చినట్టుగా తిరుగుతూ వుంటే చూడ్డానికి అదో తమాషాగా వుంటుంది. గదిలో ఊర్కే కూర్చున్నప్పుడు ఇదో టైంపాస్ కదా అంటారాయన.

పల్లెసృజన తరువున ఈ పరికరం పరిశీలించిన బ్రిగేడియర్ గణేశం గారు దీన్ని తయారు చేసినందుకు అమృత ప్రసాద్ను అభినందిస్తూ ఇంకా ఈ యంత్రం అద్భుతంగా పనిచేసేలా అందుకు అవసరమైన వాతావరణం కల్పించవలసిందిగా ప్రసాద్ గారు పనిచేసే సంస్థ జనరల్ మేనేజర్ గారిని కోరారు. అందుకు అనువైన వాతావరణాన్ని అతనికి కల్పించి సమాజానికి ఓ క్షేమకరమైన పరికరం వచ్చేలా సహకరించమని కోరడం జరిగింది.

పల్లెసృజన అమృత ప్రసాద్కు ఆర్థిక, సాంకేతిక, పేటెంట్లకై సంపూర్ణ సహకారాలను అందిస్తామని హామీ ఇచ్చింది. ఈ పరికరం త్వరలో మార్కెట్లోకి వచ్చి కొబ్బరి బోండాం వ్యాపారస్తులు వినియోగించి ప్రమాదాలనుండి విముక్తులౌతారని బ్రిగేడియర్ గణేశం ఆశిస్తున్నారు.

గుప్పెడు విత్తనాలతోనే పుష్కలమైన పంట

తమిళనాడు అల్లంగుడి పెరుమాళ్ అమోఘ పరిశోధన

తమిళనాడు నాగపట్టణం జిల్లాలోని అల్లంగుడి గ్రామంలో 56 సంవత్సరాల 'పెరుమాళ్' అనే రైతు వరి ఎక్కువగా పండించే ఆ డెల్టా ప్రాంతంలో తన మూడెకరాల పొలంలో వ్యవసాయం చేస్తూవుంటాడు. 6వ తరగతి వరకు చదువుకున్న పెరుమాళ్ళు తన తండ్రి చనిపోయాక చదువు ఆపేశాడు. తర్వాత వ్యవసాయం చేయటం ప్రారంభించి, గత 40 యేళ్లకు పైగా అదేపని చేస్తున్నాడు. ఈయన అతి తక్కువ విత్తనాలతో అత్యధికంగా వరి పండించే పద్ధతిని స్థిరీకరించాడు.

పెరుమాళ్ళు తనేపని చేసినా చక్కగా చేయాలి అనుకునేవాడు. ప్రతిసారీ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం వారు లేదా వ్యవసాయ శాఖవారు దగ్గరలోని అదుతురై పట్టణంలో నూతన విత్తనాల ఉత్పత్తికై ఏర్పాటు చేసిన ప్రతి కార్యక్రమానికి హాజరై మంచి విత్తనాల ఉత్పత్తిదారుడిగా, పంపిణీదారుడిగా పేరు గడించాడు. మంచి విత్తనాల ఉత్పత్తికై పాటించే పద్ధతులను ఖచ్చితంగా పాటిస్తూ మంచి ఫలాతాలను సాధించారు. 1984లో బోరు బావులు వేయించుకోవటానికి ప్రభుత్వం రుణాలు అందజేసినపుడు చాలామంది రుణాలు చెల్లించకుండా చివరికి మాఫీ అయిన సందర్భంలో కూడా పెరుమాళ్ళు మాత్రం తన రుణాన్ని వెంటనే చెల్లించి, తన నిజాయితీ చాటుకుని పేరు తెచ్చుకున్నాడు. స్థానిక వరి విత్తన పరిశోధన సంస్థ వారు ఈయనకున్న పేరు కారణంగా ఇతని ద్వారా ఏ.డి.టి.-43

రకం వరి వంగడం అభివృద్ధి చేయాలని నిర్ణయించి, ఈయన ద్వారా వంద బస్తాల ఈ కొత్తరకం వంగడాన్ని రైతులకు పంపిణీ చేశారు. దాని దిగుబడి బాగుండటంతో ఇతన్ని ప్రభుత్వ వ్యవసాయ శాఖవారు మరియు ప్రైవేటు సంస్థల వారు ఇతను విడుదల చేసే కొత్త వరి విత్తనాలను వాడటం, ఇతరుల చేత కూడా వాడేలా చేయటం లాంటి బాధ్యతలను చేపట్టారు. దీనితో ఇటు తోటి రైతులలోను, అటు ప్రభుత్వ, ఇతర సంస్థల్లోను ఇతనికి మంచి ప్రాచుర్యం లభించింది. ఇదే క్రమంలో ఈయన ఇతను ఏ.డి.టి.-31, 41, 42, 43, 48, 50 మొదలైన వరి వంగడాలు వాడకంలోకి తీసుకుని వచ్చారు.

అంతకుముందు 1975లోనే ఎకరాకి దాదాపు 50 కిలోల చొప్పున నర్సరీలో నారు పోశాడు. కానీ, అవి సరిగా మొలకెత్తలేదు. కాకపోతే నారుమడి అంచులలో కొన్ని మొక్కలు మాత్రం మొలిచాయి. తాను అంతకుముందే మారు నాటడానికి పొలాన్ని ఎరువులు వేసి సిద్ధం చేసుకున్నాడు కనుక ఏమీ చేయలేని పరిస్థితులలో ఈ కొద్దిపాటి మొక్కలనే 30 సెం.మీ. దూరంలో నాటాడు. కానీ ఆశ్చర్యకరంగా అతనికి మామూలుగా వచ్చే దిగుబడే వచ్చింది. దీంతో ఆయన ఎకరాకి 60 నుండి 10, 5, చివరికి 1 కిలో విత్తనాలతో పరిశోధనలు జరిపి చివరికి మొక్కకు, మొక్కకు మధ్య 50 - 50 సెం.మీ. దూరం వుంటే చాలని నిర్ధారణ చేసుకున్నాడు.

ఇతను దాదాపు 4,000 చ.మీ. (ఒక ఎకరా)లో ఎన్ని మొక్కలు వేయవచ్చునో లెక్కించి, ఖచ్చితంగా 16000 విత్తనాలు చాలని నిర్ధారణకు వచ్చాడు. 4 చ.మీ.కు నాలుగు మొక్కల చొప్పున 50 - 50 సెం.మీ. లెక్కన చాలనని లెక్క కట్టాడు. 250 గ్రాములకు ఎన్ని విత్తనాలుంటాయో లెక్కించగా అవి అవసరమున్న వాటికన్నా 2000 విత్తనాలు ఎక్కువగా వున్నాయి. ఈ విధంగా స్వంతంగా పరిశోధనలు చేసి చివరికి 1990 లో ఎకరానికి 250 గ్రా. ఏ.డి.టి.-47 రకం వరి విత్తనాలతో నారు వేయడం ప్రారంభించాడు.

దీనికై అతను సాంప్రదాయ పద్ధతిలో ముందుగా 12 గంటలు విత్తనాలను నానబెట్టి, వాటిని ఒక గుడ్డలో వేసి 24 గంటల పాటు వేలాడదీసి నీటిని వడకట్టాడు. ఆ తర్వాత నారు పోసి, 15 నుండి 20 రోజుల తర్వాత ఆ నారును తీసి పొలంలో నాటాడు. దీనితో 100 శాతం మొక్కలు బ్రతికాయని చెప్పాడతను. తాను ఒక ఎకరా పొలానికి 3 శెంట్ల భూమిలో నారు పోస్తానని చెబుతూ తాను ఆ ప్రదేశాన్ని యంత్ర సహాయం లేకుండా చదును చేస్తానని చెప్పాడు.

పెరుమాళ్ళు వివిధ రకాల వరిని (50-50 సె.మీ. దూరంలో నాటితే) ఎకరాకు ఎంత దిగుబడి వస్తుందో లెక్కించి చెప్పగలనని, ఈ విధంగా నాటడం వల్ల ప్రతి మొక్కకు 70 నుండి 120 వరకు పిలకలు పెడుతుంది. దానితో తను సరాసరిగా 100 పిలకలను లెక్కలోకి తీసుకుని దానిలో 70 నుండి 110 కంకులలో 250 నుంచి 300 గ్రా. వరకు విత్తనాలు వస్తాయని అంచనా వేసి చెబుతాడు.

తన పద్ధతిలో వ్యవసాయం చేయటం వలన వచ్చే లాభాలని వివరిస్తూ 2002వ సంవత్సరం నుండి ప్రభుత్వం 'శ్రీవరి' పద్ధతికి ప్రాచుర్యం కలిగించాలనే ప్రయత్నం కలిగిస్తోందని, కానీ ఈ పెరుమాళ్ళు పద్ధతి 1990 నుండే తాను అమలు చేస్తున్నాడని, అంటే శ్రీపద్ధతి రాకపూర్వం నుండే తన పద్ధతి వుందని వివరించాడు. శ్రీ పద్ధతిలో కూడా దాదాపు ఎకరాకి 20 కిలోల విత్తనాలు అవసరం అవుతాయని, ఆ పద్ధతిలో 14 రోజుల వయసున్న మొలకలు వాడతారని, ఈ మొలకలని చేలో నాటిన తర్వాత పెద్ద గాలి లేదా వర్షం తాకిడికి లోనైతే అవి ఒరిగిపోయే ప్రమాదం వుందని, తన పద్ధతిలో దాదాపు 20 రోజుల మొలకలని

వాడతాను కనుక ఈ ప్రమాదం నివారించటమే కాక, ఎలుకలు, ఇతర చీడలు దరికి రావని చెబుతున్నాడు. తన పద్ధతి 'శ్రీపద్ధతి'కన్నా మేలైందని చెబుతూ ఈ క్రింది వివరాలిచ్చాడు.

చేసే పని	శ్రీపద్ధతి	పెరుమాళ్ళు పద్ధతి
1. కావలసిన విత్తనాలు	2 కేజీలు/ఎకరాకు	250 గ్రా./ఎకరాకు
2. నారు వయసు	14 రోజులు	14-20 రోజులు
3. ఖరీఫ్ కి అనువుగా (మే - జూన్)	అనువుగా వుంటుంది	అనువుగా వుంటుంది
4. రబీ (అక్టో.-నవ.)	అనువుగా వుండదు	అనువుగా వుంటుంది

సాధారణ పద్ధతితో పోలిస్తే లాభాలు :

చేసే కార్యక్రమం	పనివారు/ఖర్చు			
	సాధారణ పద్ధతి		పెరుమాళ్ళు పద్ధతి	
	పనివారు	ఖర్చు	పనివారు	ఖర్చు
1. నారు పోయటం	1 పురు మడు	300/-	1/4	50/-
2. విత్తనాలు		900/- (30Kg.)		10/- (250 g.)
3. నారు పీకటానికి నాటడానికి	10 పు. 15 స్త్రీలు	3000/-	ఒక్కరు 15 స్త్రీలు	300/- 3000/-
4. కలుపు తీత	40 స్త్రీ	8000/-	30 స్త్రీలు	6000/-
5. సస్యరక్షణ	2 పు.	600/-	1 పు	300/-
6. కోతలు	5 పు. +15 స్త్రీ	4500/-	15 స్త్రీ	3000
మొత్తం		20,300		12,660

ఇతర రైతులు రబీలో 2 టన్నులు పండిస్తున్నప్పుడు పెరుమాళ్ళు పద్ధతిలో దాదాపు 3 టన్నుల వరకు దిగుబడి వస్తుందని, ఖరీఫ్ లో అందరికీ 3 టన్నుల దిగుబడి వస్తే ఈ పద్ధతిలో సరాసరి 4 టన్నుల వరకు వస్తుందని అంటున్నారు. దాదాపు 200 కిలోలు అదనంగా మంచి రకం వరిగడ్డి వస్తుందని, ఇది మామూలు పద్ధతికన్నా చాలా ఎక్కువ అని అంటున్నారు. తన పద్ధతిలో మొక్కలు దూరం దూరంగా ఉంటాయి కనుక కలుపు మొక్కలు త్వరగా కన్పిస్తాయని, వాటిని తీసివేయటం కూడా సులువే అని చెబుతున్నాడు పెరుమాళ్ళు.

'శ్రీపద్ధతి'లో కలుపు ఎక్కువగా వుంటుందని, తన పద్ధతిలో మెరుగైన నీటి యాజమాన్య పద్ధతులు ఉండటం వలన కలుపుని చాలాభాగం నియంత్రించవచ్చునని చెబుతున్నారు. తన పద్ధతిలో నారు నాటాక మొదటి 15 రోజులు భూమిలో తేమకై ఒక సెం.మీ. నిలువ నీరు ఉంచాలని, ఆ తర్వాత రోజులలో అవసరాన్ని బట్టి నీరు పెట్టాల్సి వుంటుందని, అదే శ్రీ పద్ధతిలో రోజుమార్చి రోజు తడిగా, పొడిగా ఉండేటట్లు నీరు పెడతారు కనుక కలుపు ఎక్కువగా పెరిగే అవకాశముందని, దానితో దిగుబడి కూడా చెప్పుకోదగ్గ స్థాయిలో పడిపోతుందని అంటారాయన.

పెరుమాళ్ళు తన పొలంలో రసాయన ఎరువులు ఎక్కువగా వేయకుండా, ప్రత్యేకమైన పద్ధతిలో ద్రవరూపంలో సేంద్రియ ఎరువులు వాడే ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. దీనికై ఆయన 5 - 3 అడుగుల గొయ్యిని 5 అడుగుల లోతు తీసి దానిలో వేప, ఉమ్మెత్త, జిల్లేడు, వావిలలాకులతో పాటు 25 గంపల ఆవుపేద, 5 లీటర్ల గోమూత్రంలను కలిపి మూడు రోజులు మురగనిచ్చిన తర్వాత పొలానికి నీరు వదిలి ఈ మిశ్రమం మీదుగా వెళ్ళి పంటకి అందేలా చేస్తారు. ప్రతి

రెండు మూడు వారాల తర్వాత గుంటలోని పదార్థాలను మారుస్తాడు లేదా పంట కాలంలో మూడుసార్లు మారుస్తాడు. ఈపద్ధతినుపయోగించి అతను దాదాపు యూరియా, పొటాష్లను వాడటం నిలిపివేశాడు. ఈ పద్ధతిని ఆయన విత్తనాలను అభివృద్ధి చేస్తున్న కాలంనుంచి అమలు చేస్తున్నాడు. పెరుమాళ్ళు సస్యరక్షణకై అజోస్పెరిలియం, ఫాస్ఫోబ్యాక్టీరియా, సూడోమోనిస్ లను నారు నాటినపుడు పొలంలో వేస్తాడు. ఆయన వెంపలి, బిల్లిపెసరలను 45 రోజుల పాటు పెంచి దుక్కి దున్నుతాడు. అలా చేయటం వల్ల పొలంలో సేంద్రియ ఎరువు తయారవుతుంది.

పెరుమాళ్ళు ధ్యేయం, ఎక్కువ పండించి, ఎక్కువ ఆర్జించేకన్నా, ఖర్చులు తగ్గించి ఎక్కువ పండించి, వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా చేయటం. తన యీ గుప్పెడు విత్తనాలతో పుష్కలమైన పంట విధానాన్ని గిన్నీస్ ప్రపంచ రికార్డులలో నమోదు చేయటానికి ఏ సంస్థ అయినా సహాయం చేస్తుందేమోనని వేచియున్నాడు. ప్రభుత్వం నుంచి ఎక్కువ సహాయం అందదు అంటాడాయన. ఇతని ఇన్స్పిరేషన్కి 2011లో నాగపట్టణం జిల్లా కలెక్టరు 10 వేల

రూపాయల పారితోషికాన్ని ఇచ్చాడు. స్థానికంగా సిక్కిల్ నుండి కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం వారు ఈయన పొలాన్ని సందర్శించి, ఈయన ఆచరించే పద్ధతులను అధ్యయనం చేసి, ఆ వివరాలను వ్యవసాయ శాఖవారికి అందించగా, వారు వచ్చి అభినందించి వెళ్ళారు.

ఇంతేకాక, పెరుమాళ్ళు వరి పంటలకు సోకే కొన్ని రకాల చీడలని, వరి కాండం తొలిచే పురుగు, ఆకుముతడ పురుగు మొదలైన వాటిని నిర్మూలించే పద్ధతులను కూడా కనుగొన్నాడు. వాటితో పంటకి నష్టం చేసే పురుగులని సగం వరకు నిర్మూలించగలిగాడు.

ఈయన పొలంలో పంటలకి క్రిమిసంహారక మందులు పిచికారి చేసేటప్పుడు వెనక్కి నడుస్తూ చేయటం వలన చేస్తున్న వ్యక్తిపై మందు పడదు అని చెప్పతూ అలాగే మొక్కలు నాటేటప్పుడు లోతుగా నాటితే వేళ్ళు తిరిగిపోయి, ముడుచుకుపోయి మొక్క బ్రతకడం కష్టమవుతుందని, అదే తక్కువ లోతులో నాటితే వేళ్ళు నేరుగా వెళ్ళి మొక్క దృఢంగా, బలంగా పెరిగే అవకాశముంటుందని సలహా ఇస్తున్నారు.

పెరుమాళ్ళు వాడే ఈ పద్ధతి గురించి తెలుసుకున్న

చాలామంది రైతులు ఎకరాకి 60 కిలోల విత్తనాలు వాడటం మానేసి, కేవలం కొన్ని కిలోల విత్తనాలు మాత్రమే వాడటం ప్రారంభించారు. నాగపట్టణం, తంజావూరు, తిరువారీర్, పాండిచేరి లాంటి ప్రాంతాల నుండి దాదాపు 6000 మంది రైతులు తన పొలాన్ని సందర్శించి, ఇప్పుడు వారు వారివారి పొలాలలో కేవలం 2 కిలోల విత్తనాలు, కొందరైతే 500 గ్రా. విత్తనాలే వాడుతున్నారని చెప్పారు. అదేవిధంగా తన చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలైన మైలాదుతురై, కుతాళం, నాగన్చెరేరి, మురుగమంగళం, కదితలమేడిన్, అక్కూర్లకు చెందిన సుమారు వందమంది రైతులు తాను వాడే తక్కువ విత్తనాల విధానాన్నే అమలు చేస్తున్నారని చెప్పారు పెరుమాళ్ళు. ఇంకా వివరాలు కావాల్సిన వారు సంప్రదించాల్సిన చిరునామా :

ఆర్. పెరుమాళ్, తండ్రి : రెంగరాజ్, మెయిన్ రోడ్, 34, అల్లంగుడి పోస్ట్, కుతాళం తాలూకా, నాగపట్టణం జిల్లా, తమిళనాడు. ఫోన్ : 094868 35547, 094865 25672.

వివరాలు సేకరించిన వారు : పి. వివేకనందన్, 'సేవా' తమిళనాడు.

ఎన్.ఐ.ఎఫ్. వెలుగులోకి తెచ్చిన వ్యవసాయ సంబంధిత ఆన్లైన్ వేషన్లు

ఇన్నోవేటర్ : మనుసుఖ్ భాయ్, స్వస్థలం : అమెలీ, రాష్ట్రం : గుజరాత్.

మనుసుఖ్ భాయ్ (40) దేవాలియా గ్రామానికి చెందిన రైతు. చేతిపనులు తెలిసిన నిపుణుడు. ఎలిమెంటరీ స్కూలుదాకానే చదువుకున్నాడు. పేదరికంవల్ల అతని తండ్రి తనని వ్యవసాయ పనులలో చేర్చాడు.

సైకిలుపై బిగించిన స్ప్రేయర్ :

శ్రీ ఈ పోర్టుబల్ స్ప్రేయర్ అనేది స్పాకెట్ పంప్ అసెంబ్లీ, ట్యాంకును అనువైన విధంగా ఏర్పాటు చేసుకునే విధంగా పనిచేసే స్ప్రేయర్. కర్రలతో తయారైంది. దీనిని మార్కెట్లో దొరికే ఏ సైకిల్పైనయినా బిగించి వాడుకోవచ్చు.

శ్రీ ఇది శక్తివంతమైనది. దీనిని వాడటం, చాలా సులభం.

శ్రీ అవసరాన్ని బట్టి ఎత్తు, నిడివి సర్దుబాటు చేసుకునే సౌకర్యం వుండటం వల్ల వివిధ పంటలకు స్ప్రే చేయటానికి వాడుకోవచ్చు.

శ్రీ పొలంలో సైకిలు వెళ్ళడానికి చాలా తక్కువ స్థలం సరిపోతుంది. కావున ట్రాక్టర్లపై అమర్చిన పవర్ స్ప్రేయర్కన్నా ఎంతో సున్నితంగా వాడుకోవచ్చు.

శ్రీ ఇది కూలీల సంఖ్యను ఎంతో ఆదా చేస్తుంది. ఈ

స్ప్రేయర్ వల్ల కేవలం 45 నిమిషాల్లో ఒక ఎకరం పొలంలో స్ప్రే చేయవచ్చు, అంతేకాదు ఎంతో ఎక్కువ విస్తీర్ణంలో స్ప్రే చేయవచ్చు.

శ్రీ దీనిని సైకిలుపై అమర్చడం కానీ, విడదీయడం కానీ చాలా సులభం. అందువల్ల మీ సైకిలు స్ప్రేయర్గా ఉపయోగ పడటమే కాక, సైకిలుగా కూడా ఉపయోగించుకోవచ్చు. దీని వెల కేవలం రూ. 2,200 (సైకిలు ధర మినహాయించి).

మోటార్ సైకిల్పై నడిచే బహుళ ప్రయోజనకారియైన వ్యవసాయ సాధనం (బులెట్ శాంతి) :

శ్రీ మోటార్ సైకిల్తో నడిచే నాగలి (బులెట్ శాంతి)ని వాడి పొలం పనులన్నీ అసగా దున్నటం, నారు పోయటం, క్రిమి సంహారక మందులు స్ప్రే చేయడం వంటి పనులన్నీ సులభంగా చేయవచ్చు.

శ్రీ ఇది కేవలం 2 లీటర్ల డీజిలు ఖర్చుతో ఒక ఎకరం పొలాన్ని అరగంట లోపే దున్నే అవకాశముంది. శాంతి మోటార్ బైక్తో హెక్టారుకు కేవలం 10 రూపాయల ఖర్చుతో కలుపు తీయవచ్చు. 10 హెక్టార్ల పొలంలో కలుపు తీయటాన్ని ఒకరోజులో పూర్తి చేయవచ్చు.

రెండు రకాలుగా పనిచేసే కొడవలి :

ఇన్నోవేటర్ : కిశోర్ భాయ్ భరద్వాజ, స్వస్థలం : జునాగఢ్, రాష్ట్రం : గుజరాత్

కిశోర్ భరద్వాజ (44), గుజరాత్ లోని జునాగఢ్ జిల్లాకు చెందిన గల్వావ్ గ్రామానికి చెందిన ఒక వినూత్న నిపుణుడు.

10వ తరగతి దాకా చదువు కున్నాడు. ఈయన మూడు రకాల వినూత్న కొడవళ్లను రూపొందించాడు.

మొదటిది కొడవలి నిజానికి రెండు కొడవళ్ళు కలిపి ఒకదానికొకటి వ్యతిరేక దిశలో ఎదురెదురుగా చెక్క పిడికి బిగించి ఉంటాయి. క్లిష్టంగా వుండే గడ్డి, పైరు

వంటి వాటిని కోయడానికెంతో ఉపయోగంగా వుంటుంది. ఒక వైపు మొద్దుబారితే రెండో వైపు తిప్పి గడ్డిని కోయవచ్చు.

రెండోరకం కొడవలి వంపులో ఒకవైపు పదునుగావున్న ఒక చిన్న ముక్క అతికించి వుంటుంది. కొడవలిని పంట కోతకు వాడుకోవచ్చు. దాని పై భాగాన వున్న లోహపు ముక్క కలుపు తీయటానికి, మట్టి పెద్దలను ముక్కలు చేయడానికి పనికొస్తుంది.

మూడోరకం వినూత్నరకం కొడవలి ఇది రెండు లోహపు ప్లేట్లను కలిగి వుంటుంది. ఈ రెండిటి మధ్య ఒక పల్చని బ్లేడు వుంటుంది. చెక్క హాండిల్ కి స్థిరంగా ఆ బ్లేడును స్కూల సహాయంతో బిగించడం జరుగుతుంది. కొడవలికి పదును పెట్టాల్సి వచ్చినప్పుడు దానిని తీసేసి పదును పెట్టాక తిరిగి బిగించుకోవచ్చు. కొడవలిని పదును పెట్టటానికి కొలిమి వద్దకు పరిగెత్తాల్సిన పనే లేదు.

ఈ కొడవళ్ల వల్ల ఉపయోగాలు :

శ్రీ ఈ వినూత్న కొడవళ్ళు బహుళ ప్రయోజనకారిగా వుండటం వల్ల అవి పంట మార్పిడి, కలుపు తీయడం వంటి వివిధ పనులు చేయడానికి పనికొస్తాయి.

శ్రీ ఇవి రైతులు, కూలిపనివారు వాడటం, నిర్వహించడం చాలా సులభం.

శ్రీ ఇవెంతో చవక, మొదటిరకం రూ. 55 , రెండో రకం రూ.90, ఇక మూడోరకం రూ.65 మాత్రమే. బ్లేడ్లను మార్చాలంటే ఒక్కొక్కటి రూ. 15-20 మధ్య వుంటుంది.

బుల్లెట్ తో వివిధ రకాల వ్యవసాయ పనులు చేసే యంత్రం :

ఇన్నోవేటర్ : మన్ సుఖ్ భాయ్ అంబాభాయ్ జగని, స్వస్థలం : అమ్రేలి, రాష్ట్రం : గుజరాత్

మన్ సుఖ్ భాయ్ కేవలం 5వ తరగతి వరకే చదివారు. తొలుత సూరత్ లో వజ్రాలను కోసే యూనిట్ లో కొంతకాలం పనిచేసి, ఆ తర్వాత వెల్డింగ్ చేయడం నేర్చుకొని ప్రస్తుతం ఒక వెల్డింగ్ యూనిట్ ను స్వంతంగా నిర్వహిస్తున్నారు.

ప్రస్తుతం ఇతను బుల్లెట్ సహాయంతో వివిధ రకాల వ్యవసాయ పనులు చేసేలా పరికరాన్ని తయారు చేశాడు. దాని వివరాలు

శ్రీ పెట్రోలుతో నడిచే మోటారు సైకిల్ ఇంజన్ ను డీజిల్ తో నడిచేలా 5 హెచ్.పి.తో మార్పులు చేశారు.

శ్రీ ఇదో కొత్త రకం వ్యవసాయ యంత్రం. టిల్లర్లు, ట్రాక్టర్లకన్నా చిన్నదిగా వున్నా, ఎద్దకన్నా చాలా శక్తివంతంగా పనిచేస్తుంది.

శ్రీ సులభంగా విడిభాగాలను కలుపుకోవచ్చు. వ్యవసాయం, అంతర సేద్యం, విత్తనాలు నాటడం వంటి పనులలో వాడటానికి దీనికి అవసరమైన అనుబంధాలకయ్యే ఖర్చు చాలా తక్కువ.

శ్రీ ఎకరం పొలాన్ని కేవలం అరగంటలో దున్నగలదు. దానికయ్యే ఖర్చు కేవలం 2 లీటర్ల డీజిలు.

శ్రీ ఇదొక బహుళ ప్రయోజనకారి. దీన్ని (స్ట్రే) చేయటానికి, వ్యవసాయ పనులకు విరివిగా వాడుకోవచ్చు.

శ్రీ దీని పరికరాలను సులభంగా విడదీసుకుని మూమూలు మోటార్ సైకిల్ లా కూడా వాడుకోవచ్చు. మూడు పనిముట్లతో అందుబాటులో వున్న ఈ పరికరం విలువ రూ. 20 వేలు. (బుల్లెట్ మోటార్ సైకిల్ మినహాయించి).

ఎలుకల బెడద నివారణకు ఒక కొత్త సాధనం :

పంటలకు ఎలుకలు పెద్ద సవాలుగా మారాయి. ముఖ్యంగా వానాకారం ఈ బెడద మరి ఎక్కువ. ఎలుకల బెడదనుండి బయటపడటానికి రైతులు కొన్ని పద్ధతులను పాటిస్తుంటారు అవి :

శ్రీ ఎలుకల మందును, జొన్న/సజ్జ పిండితో కలిపి, ఒక ప్లాస్టిక్ కవరులో వుంచి, దానిని చెట్టుమీద పెడతారు. ఎలుకలు ఈ మిశ్రమాన్ని తిని చనిపోతాయి. అయితే, వానాకాలంలో ఈ విషపు ఎర అంతగా ప్రభావం చూపదు.

శ్రీ వేయించిన వేరుశనగ పప్పు పొడి, నువ్వులు, ధనియాలు, ఎకలుకల మందు మిశ్రమాన్ని బట్టతో ఒకచిన్న మూట కట్టి, చెట్టుపై వుంచుతారు. అయితే ఈ పద్ధతిలో, ఎలుకలతో పాటు పక్షులు కూడా ఆ మిశ్రమాన్ని తిన్న ఎలుకలను తిని చనిపోతున్నాయి.

శ్రీ కొందరు రైతులు ఎకలుకలు పట్టేవారిని ఇందుకు వినియోగిస్తుంటారు. అయితే వారు ఒక్కొక్క ఎలుకకు 25-30 రూపాయలు వసూలు చేస్తుండటంతో, ఇది చాలా ఖరీదైన ప్రత్యామ్నాయమవుతున్నది.

కొత్తరకం బోను :

కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని తుంకూరు జిల్లాకు చెందిన శ్రీ అరుణ్ కుమార్, పొలంలో ఎలుకల బెడద నివారణకు, పర్యావరణానికి హాని కలిగించని ఒక కొత్తరకం బోనును రూపొందించారు. ఇందుకోసం ఒక పాత వెదురు బుట్టను ఉపయోగిస్తారు. ఆ బుట్ట నాలుగు మూలలకు ఒక తీగను (బైండింగ్ వైర్) కట్టి, ఆ తీగకు ఒక పొడవైన ప్లాస్టిక్ దారాన్ని ముడివేస్తారు. ఈ ప్లాస్టిక్ దారాన్ని పైకి, కిందకు లాగడానికి వీలుగా ఒక తాటి మట్టకు కడతారు. ఆ వెదురు బుట్టలో

ఎరను లాగగానే, తలుపు మూసుకుపోయే మామూలు ఎలుకల బోనును వుంచి దానిలో ఒక కొబ్బరిముక్క పెడతారు. ఆ కొబ్బరి ముక్కను తినడంకోసం వెళ్ళి ఎలుకలు ఆ బోనులో చిక్కుకుని, బోనులోనే చనిపోతాయి. చచ్చిన ఎలుకలను చేతితో తీసి, పొలంలో పాతిపెట్టవచ్చు. ఈ బోనుద్వారా 3-4 ఎలుకలను పట్టి చంపవచ్చు. అయితే ఇది ఎలుకల బెడదకు శాశ్వత పరిష్కారం కాదు. ఎందుకంటే, చచ్చిన ఎలుకల శరీరంనుంచి వచ్చే వాసన (వెలువడే పెరోమోన్స్) మిగతా ఎలుకలకు ఒక హెచ్చరికలా పనిచేసి, అవి ఇక ఆ ప్రదేశానికి రావు. కాని, పొలంలో మిగతాచోట్ల హాని కలిగిస్తూనే వుంటాయి. అరుణ్ కుమార్ రూపొందించిన బోను 30-35 రూపాయల ఖరీదవుతుంది.

మరిన్ని వివరాలకోసం ఈ క్రింది చిరునామాలో సంప్రదించండి :

శ్రీ ఎస్.ఆర్. అరుణ్ కుమార్ శెట్టికెరె,

చిక్కనకనహళ్ళి, తుంకూరు జిల్లా - 572226. కర్ణాటక

టెలిఫోన్ : 08133-269564,

మొబైల్ : 099008 24420

పైన వివరించిన ఇన్నోవేషన్ల గురించి మరిన్ని వివరాలు కావలసిన వారు

bd@nifindia.org కి మెయిల్ చేసి సంప్రదించగలరు.

టోల్ ఫ్రీ నెంబర్ : 1800 233 5555 లో కూడా సంప్రదించవచ్చును.

మీ సంచయాలను anchor@pallesrujana.org కి కూడా పంపవచ్చు.

తెలుగులో సంప్రదించ దలచుకుంటే 040-2711 1959 కార్యాలయ పనిచేయు సమయాలలో

ఫోన్ ద్వారా సంప్రదించవచ్చును. - ఎడిటర్.

నాడు డబ్బు 'అప్రధానం' - నేడు డబ్బే 'ప్రధానం'

తొంభైయేళ్ళ వృద్ధురాలు 'గంగుల సుబ్బమ్మ' మనోగతం

కర్నూలుకు 20 కి.మీ. దూరంలో, తుంగభద్ర ఉపనదియైన 'హంద్రీనది' ఒడ్డున ఆ చుట్టుప్రక్కల గల గ్రామాలలో ఒక ప్రత్యేకతను సంతరించుకున్న గ్రామం 'బొల్లవరం'. ఆ గ్రామంలోనే గంగుల కృష్ణారెడ్డి ఇల్లాలుగా అడుగు పెట్టింది 'గంగుల సుబ్బమ్మ'. సమీప గ్రామమైన 'పర్ల' ఆమె పుట్టిన ఊరు. ఆమె మెట్టినింట్లో అడుగిడిన నాటికి వారి కుటుంబ పరిస్థితి..... 75 ఎకరాల పొలం, మూడు కాండ్ర సేద్యం, ఇరవై దాక గేదెలు, ఆవులతో కళకళలాడుతున్న సంసారం. ఇంట్లో భర్త, అత్త, మామ, ముగ్గురు ఆడపడుచులు. ఇంట్లోనుంచి బయటకు వచ్చి అలా నిలబడితే వామిదొడ్డి (కల్లం) అక్కడ పనిచేసేవారంతా కనబడతారు. ఇంట్లో, కల్లంలో కలిపి ఎప్పుడు పదిహేను మంది దాకా పనోళ్ళు. మారిన కాలమాన పరిస్థితులను ఆమె మాటల్లోనే తెలుసుకుందాం.

ఇంతటి కాపురంలో వున్నా ఇంట్లో వంటపనితోనే ఎప్పుడూ గడిచిపోయేది. అప్పుడప్పుడూ పొలాల వైపు వెళ్ళి పంటలను గమనిస్తూ వుండేవాళ్ళం. నాకు నలుగురు కుమారులు, ఇద్దరు కుమార్తెలు. నా కాన్పులన్నీ ఊర్లో మంత్రసాని వద్దనే జరిగాయి. అప్పుడు ఆసుపత్రులకు వెళ్ళేవాళ్ళం కాదు అంతా ఇంటివద్దనే అంటుంది సుబ్బమ్మ. ప్రతి రోజూ ఉదయం జొన్న రొట్టెలు, మధ్యాహ్నం కొర్రన్నం, రాత్రికి రొట్టెలు లేదా పరి అన్నం. కూరగాయలు పొలంలో పండేవే వాడేవాళ్ళం, కొనేవి చాలా తక్కువ.

ఆ కాలంలో డబ్బు అవసరం చాలా తక్కువగా వుండేది. వారంలో ఒకటి లేదా రెండు రూపాయలకంటే ఇంట్లోకి ఎక్కువ అవసరమయ్యేవి కావు. కూరగాయలు చేలో పండేవి సరిపోయేవి, కందిపప్పు, జొన్నలు, వడ్లు అన్నీ పండేవే, వేరుశనగ విత్తనానికి బుడ్డలు (వేరుశనక్కాయలు) వలిచినప్పుడు మిగిలిన వడకలు (పగిలిన వేరుశనగ విత్తనాలు) నూనె గానుగకు పంపి నూనె తెప్పించుకునే వాళ్ళం. తమలపాకులు (తాంబూలం) కావాలనుకున్నప్పుడు చెటాకు (50 గ్రా.) జొన్నగింజెలు పంపి తెప్పించుకుంటే ఓ వారానికి సరిపోయేవి. గోధుమలను విసురుకునేవాళ్ళం అలా విసురుకున్న గోధుమలు మూడు రకాలుగా జల్లి పట్టి వేరుచేసేవాళ్ళం. లావు నూక ఉప్పాకు వినియోగించేవాళ్ళం, సన్న నూక భక్ష్యాలకు, పిండి పూరీలకు వినియోగించుకునే వాళ్ళం. అప్పుడు చపాతీలు అసలు చేసే వాళ్ళమే కాదు. మేము కొనే కూరగాయలు ఒక్క అలుగడ్డలు మాత్రమే.

ఉప్పు సంచి ఎప్పుడూ ఇంట్లో ఉండేది. అప్పుడు ఎద్దులకు కూడా త్రాగే నీటిలో ఉప్పు వేసేవాళ్ళం. ఉప్పు వేస్తే ఎద్దులు నీళ్ళు బాగా త్రాగేవి. ఉప్పు, గానుగ చెక్క (వేరుశనగ గానుగ పట్టగా వచ్చిన పిప్పి), ఉలవ పిండి వేసేవాళ్ళం. బరెలు ఈనినప్పుడు (ప్రసవించినప్పుడు) జొన్నమట్టి (జొన్నలలో కాస్త ఉప్పు వేసి ఉడికించడం) వండిపెట్టేవాళ్ళం.

బర్రెలు పాలివ్వడం తక్కువైతే జొన్నలు, ఉలవలతో కలిపిన దాణా పెట్టేవాళ్ళం. ఇంట్లో ధాన్యం, తిండి గింజలకు కొదవే వుండేది కాదు. కొర్రలు, వడ్లు దంచుకునే తినేవాళ్ళం. జొన్నలు విసురుకునేవాళ్ళం. పాలు అమ్మే వాళ్ళం కాదు. ఎన్ని పాలిచ్చినా తినగా మిగిలినవి తోడు పెట్టుకుని పెరుగు తిన్న తర్వాత మిగిలిన పెరుగును చిలికి వెన్న తీసుకునేవాళ్ళం. మజ్జిగను ఇంటికి వచ్చే కూలీలు తీసుకు వెళ్ళేవాళ్ళు అంతే తప్ప అమ్మడం అనేదే లేదు. కొందరు కూలీలు మజ్జిగ ఊర్కే తీసుకుపోవటం ఇష్టం లేక వాళ్ళు దంచుకున్న వరి లేదా కొర్రపొట్టు తెచ్చి మజ్జిగ పట్టుకుపోయే వాళ్ళు. వెన్న, నెయ్యి ఎక్కువగా తినేవాళ్ళం.

ఇంటికి బంధువుల రాక ఎక్కువగా ఉండేది. జీతగాళ్ళకు సగం జీతం గింజలుగాను మిగతా సగం డబ్బు ఇచ్చేవారు. వ్యవసాయ కూలాలకైతే దాదాపు అన్నీ గింజలే. చీకూ చింతలు అసలే వుండేవి కావు. వ్యవసాయ ఖర్చుల గురించి అప్పుడు ఎలాంటి ఇబ్బంది వుండేది కాదు. ఇప్పుడు వ్యవసాయం అంటేనే భయమేస్తోంది. ఎప్పుడూ డబ్బుతోనే పని. అప్పుడు డబ్బు అవసరం చాలా తక్కువ. ఏవైనా పండుగలు పబ్బాలు వస్తే కొంత డబ్బు అవసరమయ్యేది. ఆ డబ్బు వేరుశనగ, పొగాకు లాంటి వాణిజ్య పంటల ద్వారా లభ్యమయ్యేవి.

అప్పట్లో షుగర్, బి.పి. అనే రోగాలే లేవు. మాకు వచ్చే రోగాలలో పెద్ద రోగం అంటే కడుపు నొప్పి. నాకు రెండవ కొడుకు పుట్టిన తర్వాత విపరీతమైన కడుపునొప్పి వచ్చింది. అప్పుడు మా పుట్టింట్లో వుండి ఒక నెలపాటు గ్రామీణ వైద్యం తినటంతో అదీ పోయింది. ఇప్పుడు డాక్టర్లకు వేలకు వేల తగలబట్టేస్తున్నారు. మాకు వట్టి పడటం (బరువైన పనులు చేసినప్పుడు కానీ, నడుస్తుంటే ఏదైనా రాయి బొటనవేలికి తగిలినప్పుడు విపరీతమైన కడుపు నొప్పి వచ్చేది) ఎక్కువగా జరిగేది. అప్పుడు కొందరు ప్రత్యేకమైన గ్రామీణ వైద్యులు వట్టిని తోమేవారు (కడుపు పైన గాని, కాళ్ళకు వెనక వైపు గాని ఆముదంతో తోమేవారు - ఇదో ప్రత్యేకమైన వైద్యం) ఒకటి లేదా రెండు రోజుల్లో పోయేది.

మనుషుల మధ్య అవినాభావ సంబంధాలు ఎక్కువగా వుండేవి. ఇప్పుడలాంటి సంబంధాలు చాలా

తక్కువ. అప్పుడు ఉమ్మడి కుటుంబాలు ఎక్కువ. కాబట్టి తలో పని చేసుకునేవాళ్ళం. ఇంటి ఖర్చు కూడా తక్కువగా వుండేది. ఇప్పుడు ఒంటరి సంసారాలు పెరిగిపోతున్నాయి. కాబట్టి ఖర్చులూ పెరిగిపోతున్నాయి. ఇప్పటి పరిస్థితుల్లో ఒక జంటకు ఇద్దరు పిల్లలుంటే వారిది మూడు కుటుంబాల కాపురమౌతోంది. పిల్లలు చేరోచోట ఉద్యోగరీత్యానో బ్రతుకుదెరువు రీత్యానో చేరో కాపురం తల్లి తండ్రిది మరో కాపురం. వీరి సంపాదనలో ఇంటి బాడుగలకే సగం పోతోంది.

త్రాగేందుకు సమీపంలోని హంద్రీనది నుండి మంచినీళ్ళు తెచ్చేవారు. అవి అప్పుడు చాలా రుచికర మైనవిగా వుండేవి. వచ్చిన బంధువులు కూడా మీ ఊరి నీళ్ళు త్రాగితే చాలు కడుపు నిండిపోతుంది అనేవారు. అలాంటిది పెరిగిపోతున్న ఈ బోర్ల వ్యవసాయం కారణంగా మా ఊరి నీళ్ళు కూడా రుచిమారి గొంతు దిగడం లేదు. ఈ నీరు త్రాగటం వలన వంట్లో ఎక్కడలేని నొప్పులూ వస్తున్నాయి అని వాపోయింది గంగుల సుబ్బమ్మ గారు.

పెద్దలను గౌరవించటం, ఉమ్మడి కుటుంబంలోనే అన్యోన్యతతో ఉంటే కాపురాలు పదికాలాల పాటు సవ్యంగా వుంటాయని, అలాంటి కాలం ఎప్పుడొస్తుందో ఏమో అంటూ తన గతాన్ని పల్లెసృజన ముందుంచిన సుబ్బమ్మ గారు తన ఆలోచనా ధోరణులను పంచుకున్న వాటికి అక్షర రూపమే ఈ 'శతమానం భవతి'.

గంగుల సుబ్బమ్మ గారి అనుభవాలు మనందరికీ ఒక మార్గదర్శకత్వం. సుస్థిరత్వంతో జీవించాలంటే ద్రవ్య కేంద్రంగా జీవించటం తగ్గించుకోవాలి. పాఠకులందరి తరుపున తన అమూల్య జ్ఞానాన్ని పంచుకున్న సుబ్బమ్మ గారికి 'పల్లెసృజన' సాదర కృతజ్ఞతలు. భగవంతుడు ఆమెను మరిన్ని కాలాలు ఆరోగ్యంగా జీవించేలా ఆశీర్వదించాలని ప్రార్థిస్తూ ....

మీ పరిసరాల్లో ఎవరైనా 90 సంవత్సరాలు దాటిన వయో వృద్ధులుంటే వారి అనుభవాలను, సందేశాలను అక్షర రూపమిచ్చి 'పల్లెసృజన'కు పంపితే వాటిని ప్రచురిస్తాం. - ఎడిటర్.

మహిపాల్ కల్చివేటర్

సమయానికి కలుపు, ఖర్చు ఆదా సాధ్యం చేసే వ్యవసాయ యంత్రం

కడివెండి మహిపాల్ చారి

దేశంలోని ఏమూలకు వెళ్ళి వాకబు చేసినా, వ్యవసాయం పెద్ద గిట్టుబాటుగా లేదండీ అనేవారే కనిపిస్తున్నారీ లోకంలో. కర్ణుడి మరణానికి అనేక కారణాలు అన్నట్టు వ్యవసాయం లాభసాటిగా లేకపోవటానికి అనేక కారణాలు కనిపిస్తాయి. విత్తనాల దగ్గర్నుండి, ఎరువులు, క్రిమి సంహారక మందులు మొదలైన అన్నింటి ధరలూ ఆకాశాన్నంటుతున్నాయి. పని చేయటానికి కూలీలు లేరు. ఒకవేళ దొరికినా వారికిచ్చే కూలీ సామాన్యలకు అందుబాటులో వుండటం లేదు. సాగు చేసుకోవటానికి నీటి

సంగతి చూస్తే అతివృష్టి, అనావృష్టిగా వుంది. పంపులు వాడదామంటే కరెంటుండదు. వీటన్నిటినీ తట్టుకొని రైతు ఏదైనా పండిచాడే అనుకుంటే సరియైన ధర పలకదు. బహుశా ప్రపంచంలో భారతదేశం ఒక్కటేనేమో పండించిన రైతులు తాము పండించిన దానికి ధర నిర్ణయించుకోలేని పరిస్థితి వున్నది. అందుకే వ్యవసాయాన్ని వదిలేసి పట్టణాలకు వలస వచ్చేస్తున్నారు రైతులు. ఊళ్ళోనే వుండి ఎవరైనా వ్యవసాయం చేస్తున్నారంటే వాళ్ళు ధైర్యవంతులేనని చెప్పుకోవాలి. అందరూ చేసే వ్యవసాయమే, అందరికీ దాదాపు ఒకేరకమైన సమస్యలున్నాయి. కానీ, ఎవరైనా లాభసాటిగా వ్యవసాయం చేస్తున్నారు అంటే వాళ్ళు ఖర్చులను తగ్గించుకునే మార్గమేదో కనిపెట్టి వుండాలి. ఇలాగే పెరిగే వ్యవసాయ ఖర్చులని తగ్గించుకోవటం కోసం స్వయంగా డీజిల్ వీడర్ను తయారు చేసుకున్న రైతు మన 'మహిపాల్ చారి'.

కడివెండి మహిపాల్ చారిది వరంగల్ జిల్లా పర్కాల ప్రాంతంలోని సీతారామపురం. అదే గ్రామంలో ఇతను 1980 డిసెంబర్ 10 నాడు జన్మించాడు. తండ్రి మల్లేశం,

2012.07.21

తల్లి విమలలకు ఉన్న ఇద్దరు కొడుకులలో మహిపాల్ చిన్నవాడు. ఇతను పదవ తరగతి వరకు పక్కాలోని జిల్లాపరిషత్ ఉన్నత పాఠశాలలో చదువుకున్నాడు. కుటుంబ ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగాలేక ఆపై చదువులు సాగలేదు. తండ్రికి ఇద్దరు కొడుకులూ వ్యవసాయంలో సహాయం చేసేవారు. ఎక్కువగా మిర్చి, పత్తి పండించి, పక్కా, వరంగల్ మార్కెట్లలో విక్రయించేవారు. తీరిక సమయాల్లో మహిపాల్ వెల్డింగు, చిన్న చిన్న రిపేర్లు చేస్తూ వుండేవాడట. దీనితో అతనికి వ్యవసాయ ఉపకరణాల పనితీరుపై ఒక అవగాహన ఏర్పడింది. 2008 ఏప్రిల్లో మహిపాల్కి 'సవ్య'తో వివాహం జరిగింది. వీరికి ఇద్దరు కుమారులు. ఒకడు ఇప్పుడే బడికి వెళ్తున్నాడు. రెండవవాడు ఇంకా చిన్నవాడు.

వ్యవసాయమైతే చేస్తున్నారు కానీ, దాని ఖర్చులు రోజురోజుకీ పేరుగుతూ వుండటం వలన అది కొనసాగించడం కష్టతరం అవసాగింది. దానికి తోడు అసలైన పెద్ద సమస్య పనివారు దొరకక పోవటం. దీనికై

ఏమి చేయాలా అని ఎప్పుడూ ఆలోచిస్తూవుండేవాడు మహిపాల్. ఒకసారి తన మామగారైన బ్రహ్మం గారు ఒక సలహా ఇచ్చారు. దాంతో తానే కలుపు తీయటానికి ఓ చిన్న యంత్రం ఎందుకు తయారు చేసుకోకూడదు అనిపించింది. ఆ విషయం చెబితే కుటుంబ సభ్యులందరూ ప్రోత్సహించారు. సరే తనకీ కొద్దిగా ప్రవేశం వుంది కనుక అడపా దడపా రిపేర్లు చేస్తూవుంటాడు కనుక తానే డీజిల్తో పనిచేసే ఒక వీడర్ని తయారు చేశాడు. దీనిని తయారు చేయటానికి చాలా శ్రమించాల్సి వచ్చింది. అంతా తానే చేసుకోవాలి, అన్నీ తానే చూసుకోవాలి. అంతా పూర్తయింది అనుకున్న సమయంలో ఏదో సమస్య వచ్చి విషయం మొదటికి వచ్చేది. ఇతను తయారు చేసిన మొదటి కలుపు యంత్రానికి ఇంజను కాక సుమారు పదిహేను వేల రూపాయలు ఖర్చయింది. అది బాగానే పనిచేస్తోంది కానీ, నడుపుతున్నప్పుడు చెట్లని తాకుతోంది. దానితో ఆ యంత్రానికి ఇంకొన్ని మార్పులు చేయాలని నిర్ణయించు కున్నాడు. దానికై 7.5 హెచ్.పి. సామర్థ్యం గల చైనా డీజిల్

ఇంజన్ సంపాదించాడు. తాను తయారు చేసిన కొత్త యంత్రం పనిచేసేటప్పుడు చెట్లని తాకకుండా ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. 3,600 ఆర్పీయంతో చాలా శక్తివంతంగా పనిచేస్తోంది.

మహిపాల్ యంత్రమైతే తయారు చేశాడు కానీ, అది కేవలం కలుపు తీసేటప్పుడు మాత్రమే వాడుకొని మిగతా సమయమంతా వృధాగా పడివుండటం నచ్చలేదతనికి. అందుకే ఆలోచించి ఎలాగో మోటారు వుంది కనుక దానిని నీళ్ళ పంపుగా వాడే ఏర్పాటు చేశాడు. దాంతో నీళ్ళ పంపుని ఈ మోటారుకు బిగించి ఎంచక్కా పంటకి నీరందించుకోవచ్చు.

ఇతను చేసిన ఈ యంత్రం నలుగురి మన్ననలూ పొందింది. చాలామంది మెచ్చుకొని ఎంతో ఉపయోగ కరంగా వుందన్నారు. తాను చేసిన ఈ యంత్రాలను దాదాపు పదిహేను వరకు జనగాం, కోష్లా, చిన్న కొడపాక, వీణవంక, లింగాల తదితర గ్రామాల్లో రైతులకి విక్రయించాడు. ఇది కొని వాడినవారంతా ఎంతో బాగుందని ప్రశంసించారు. తనకి రెండుమూడు వారాల సమయమిస్తే చాలు ఇటువంటి పరికరాన్ని తయారు చేసి ఇస్తానని, ప్రస్తుతం దీని ఖరీదు దాదాపు 25 వేల రూపాలవుతుందని చెప్పారు ఇన్నోవేటర్ మహిపాల్.

తాను తయారు చేసిన ఈ డీజిల్ వీడర్ ఒక లీటరు డీజిల్ తో సుమారు 3 గంటలు పనిచేస్తుందంటాడు. దీంతో ఇప్పుడు మిర్చి, పత్తి, వేరుశనగ లాంటి పంటలలో కలుపు తీయవచ్చునని, దీనికి ఇంకొన్ని మార్పులు చేసి, అరటి లాంటి పంటల్లో కూడా పనికి వచ్చేలా చేయాలనుందని

అన్నారు. దీన్ని దున్నటాకి కూడా పనికి వచ్చేలా రూపొందిస్తానని, భవిష్యత్తులో చేతితో నడపనవసరం లేకుండా కూర్చుని తోలడానికి వీలుండేలా రూపొందిస్తానని అన్నాడు మహిపాల్ చారి. తాను రూపొందించబోయే దాన్ని అందరూ మినీ ట్రాక్టరుగా వాడుకునేలా ఉండేవిధంగా ఆలోచించి రూపొందిస్తానని అన్నారు.

ఇతను తయారు చేసిన వీడర్ ను చూసి 2012 జులైలో 'సాక్షి' దినపత్రిక వారు వ్రాశారని, దాని తర్వాత చాలా టీవీ ఛానళ్ళు తమ కార్యక్రమాలలో దానిని చూపించారని చెప్పాడు. వ్యవసాయ శాఖ అధికారులు కూడా వచ్చి తనని ఎంతో అభినందించారని, ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉత్పత్తి చేస్తే ఖర్చులు తగ్గించుకునేలా చూసుకోమని సలహా ఇచ్చారని చెప్పాడు. తనకిప్పుడు ఏ వ్యవసాయ యంత్రాన్ని చూసినా తానూ అలాంటి చేయగలనన్న నమ్మకం వచ్చిందని చెప్పాడు. జిల్లా కలెక్టర్ కార్యాలయం వారు, నాబార్డ్ అధికారి పల్లెసృజనను సంప్రదించమని సలహా ఇచ్చారు.

తాను స్వయంగా వ్యవసాయదారుడిని కనుక తోటి వ్యవసాయ దారులకు నేరుగా ఏదైనా సహాయం చేయాలనిపించి ఈ యంత్రాన్ని తయారు చేశానని, దీనికి రబ్బర్ టైర్లు పెడితే జారిపోతాయి కనుక దీనికి ఇనుప చక్రాలను అమర్చానని, దానితో అది ఇబ్బంది లేకుండా పనిచేస్తోందని చెప్పారు. దీనినే 'గుంటిక'లా వాడే ఏర్పాటు చేస్తానని, అప్పుడు దాని ఉపయోగం ఇంకా పెరుగుతుందని చెప్పాడు.

'పల్లెసృజన' మహిపాల్ చారి గురించి తెలుసుకొని అతనిని కలిసి అతను రూపొందించిన ఈ 'మహిపాల్ కల్టివేటర్' పని చేసే విధానాన్ని తెలుసుకొని పాఠకులకు అందించాం. 'పల్లెసృజన' ఆధ్వర్యంలో 'మహిపాల్ కల్టివేటర్' ఎన్.ఐ.ఆర్.డి. గ్రామీణ సాంకేతిక ప్రదర్శనలో, అరోరా ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలో ప్రదర్శించి, ఎన్నో మన్ననలను అందుకున్నది. వ్యవసాయానికి కూలీలు దొరకని ఈ కాలంలో ఈ యంత్రం ఎంతో ఉపయోగ కరంగా వుంటుందని ఆశిస్తున్నాము. ఇంకా వివరాలు కావలసిన వారు సంప్రదించవలసిన చిరునామా :

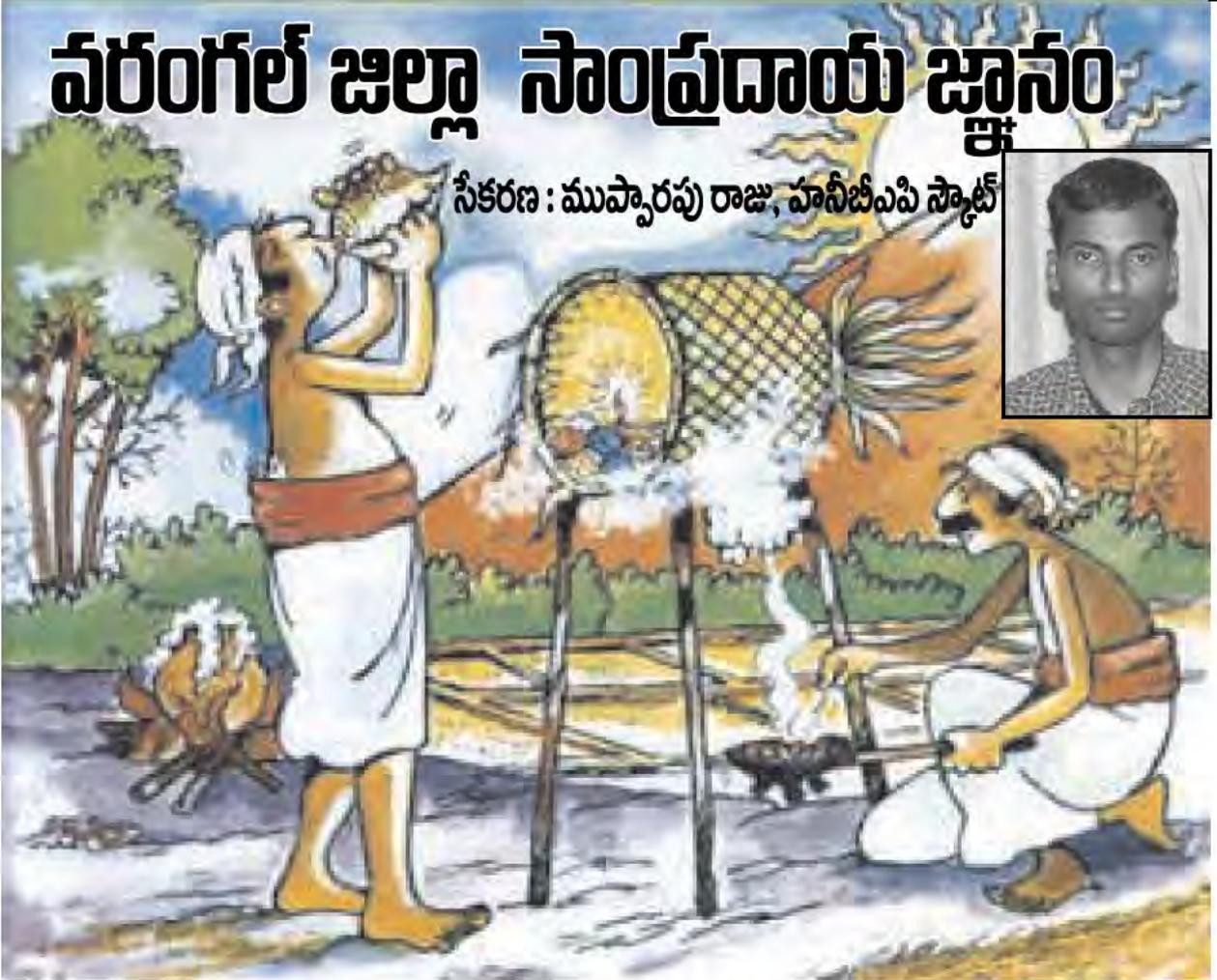
కడివెండి మహిపాల్ చారి,

సీతారామాపురం, మండలం : పర్కాల, జిల్లా : వరంగల్.

ఫోన్ : 98669 22168

వరంగల్ జిల్లా సాంప్రదాయ జ్ఞానం

సేకరణ : ముప్పారపు రాజు, హనీబీఎఫ్ స్కాట్

జ్ఞానకర్త : ఓరుగంటి చంద్రమౌళి, బొబ్బిరిపల్లి, దుగ్గండ్ల మండలం, వరంగల్ జిల్లా.

పప్పు ధాన్యాలను నిల్వచేసే విధానం:

పది కిలోల పెసర పప్పుకు 500 గ్రా. పసుపు, 500 మి.లీ. వంటనూనెను కలిపి ఎండబెట్టి ఒక డబ్బాలో నిల్వ చేసినట్లయితే పప్పు ధాన్యాలు పురుగు పట్టకుండా ఉంటాయి.

వేరుశనగ పంటకు వేరుపురుగు సోకకుండా ఉండటానికి:

వేపగింజలను బాగా ఎండబెట్టి వాటిని మెత్తగా పిండి చేసి వేరుశనగ పంటకు నీరు పారించిన తర్వాత

పొలంపై చల్లినట్లయితే వేరుపురుగు సోకే అవకాశాలు చాలా తక్కువ.

జ్ఞానకర్త : నగిశెట్టి అశోక్, గుర్రాలగండి (రాజాపల్లి), చెన్నారావుపేట మండలం, వరంగల్ జిల్లా.

మిరప పంటలో కాయకుళ్ళు తెగులు నివారణకు:

సీతాఫలం ఆకులను మెత్తగా రుబ్బి దాన్ని ఒక 50 లీటర్ల నీటిలో కలిపి వడకట్టాలి. ఆ తర్వాత ఆ నీటిని మిరప పంటపై పిచికారి చేస్తే కాయకుళ్ళు తెగులు సోకకుండా వుంటుంది.

సంప్రదాయ జ్ఞానాన్ని పాటించ దలచిన పాఠకులు గ్రామ వైద్యులను సంప్రదించి వారి సూచనలు సలహాల మేరకు ఆచరించగలరు.

మిరప పంట ఏపుగా పెరగటానికి:

మిరప పంట ఏపుగా పెరగటానికి ఒక కిలో ఇంగువ పొడిని ఒక గుడ్డలో కట్టి పంటకు నీరు పెట్టే సమయంలో నీరు పారే కాలువలో పెట్టినట్లయితే ఆ ఇంగువ నీటిలో కరిగిపోయి పంటచేసుకు అందుతుంది. ఇలా చేయటం వల్ల మిరప పంట ఏపుగా పెరుగుతుంది.

మిరప పంటలో పురుగుల నివారణకు:

మిరప పంటను ఆశించే అన్ని రకాల పురుగుల నివారణకు పంట చేను చుట్టూ 'బోడసరం' మొక్కల్ని పెంచితే మిరప పంటకు ఎలాంటి పురుగు ఆశించదు.

మొక్కజొన్న పంటలో చెదపురుగు నివారణకు:

కొన్ని రకాల నేలల్లో మొక్కజొన్న పంటకు చెదపురుగు బెడద వుంటుంది. అలాంటి చోట సీతాఫలం విత్తనాలను బాగా దంచి పొడిచేసి ఆ పొడిని నీటిలో కలిపి చెదలు కనిపించినచోట చల్లినట్లయితే చెదలు నశించిపోయి పంట ఆరోగ్యంగా పెరుగుతుంది.

జ్ఞానకర్త:

కొమ్ముక సారయ్య, చంద్రయ్యపల్లి, దుగ్గొండి మండలం, వరంగల్ జిల్లా.

పశువుల కొమ్ము విరిగినప్పుడు:

పశువులకు కొమ్ము విరిగినట్లయితే 'తిప్పతీగ' ఆకును మెత్తగా దంచి, అందులో కొంచెం పసుపును కలిపి ఒక మెత్తని గుడ్డతో విరిగిన కొమ్ముకు కట్టినట్లయితే గాయం త్వరగా నయమౌతుంది. ఈ కట్టు ప్రతిరోజూ సాయంత్రం మారుస్తూ వుండాలి.

గేదెలలో పొదుగువాపు నివారణకు:

తిప్పతీగ ఆకు, వెల్లుల్లిని కలిపి మెత్తగా నూరి, అందులో కొంచెం పసుపును కలిపి గేదె పొదుగుకు పూసినట్లయితే పొదుగువాపు త్వరగా నయమౌతుంది.

ఎద్దులు నీరసంగా ఉన్నప్పుడు :

ఎద్దులు నీరసంగా కనబడినట్లయితే 'గానుగ చెక్క' (వేరుశనగ చెక్క)ను, కొద్దిగా బెల్లను కలిపి పిండి చేసి నీరసించిన ఎద్దుకు రోజూ సాయంత్రం 250 గ్రా. చొప్పున తినిపించినట్లయితే ఎద్దు త్వరగా తేరుకుని ఆరోగ్యంగా వుంటుంది.

పశువులలో కీళ్ళవాపు నివారణకు:

పశువులలో కీళ్ళవాపు వున్నట్లయితే వావిలాకు చెట్టు బెరడును మెత్తగా దంచి కీళ్ళవాపు వున్నచోట కట్టు కట్టినట్లయితే త్వరగా ఉపశమనం పొందుతాయి. ఈ కట్టు ఒక్కసారి కడితే చాలు.

జ్ఞానకర్త:

కురుతోట సమ్మయ్య, గుడి మహేశ్వరం, దుగ్గొండి మండలం, వరంగల్ జిల్లా.

వేరుశనగ విత్తనాల్లో పురుగు ఆశించకుండా ఉండేందుకు:

వేరుశనగ విత్తే ముందురోజు విత్తనాలను ఇంగువ కలిపిన నీటిలో నానబెట్టి మరునాడు విత్తినట్లయితే విత్తనాలకు పురుగు సోకకుండా బాగా మొలకెత్తుతాయి.

జ్ఞానకర్త:

బత్తిని కుమారస్వామి, నాచినపల్లి, దుగ్గొండి మండలం, వరంగల్ జిల్లా.

మామిడి పంటలో పురుగు నివారణకు:

మామిడి పంట పూతకు వచ్చే ముందు (నవంబర్ - డిసెంబర్) చెట్టు కాండానికి సున్నం రాసినట్లయితే మామిడి చెట్టుకు పురుగు సోకే అవకాశాలు చాలా తక్కువ.

జామచెట్లలో వేరుపురుగు నివారణకు:

జామచెట్టు కాండం చుట్టూ కొద్దిగా గుంట త్రివివి రాళ్ళుఉప్పును వేస్తే చెట్టుకు వేరుపురుగు సోకే అవకాశాలు చాలా తక్కువ.

మిరప పంటలో పురుగు నివారణకు:

మిరప పంటలో అక్కడక్కడా బంతిపూల చెట్లను నాటడం వల్ల పంటను పురుగు ఆశించే అవకాశాలు చాలా తక్కువ.

విత్తనాలను భద్రపరిచే విధానం :

గుమ్ములలో (గాదెలు) విత్తనాలు పోసి, వాటిపైన కొద్దిగా వేపాకు వేసి, ఆపైన కొంచెం పరిగడ్డి నింపి పైన పేడతో మెత్తు వేసినట్లయితే ధాన్యం పురుగు పట్టకుండా ఉంటుంది.

మిరప పంట బాగా ఎదగటానికి, పంట రావటానికి:

గానుగచెక్క పిండి (వేరుశనగ చెక్క) ఒక ఎకరానికి 20 కిలోల చొప్పున చల్లినట్లయితే మిరప పంట ఏపుగా

పెరిగి కాపు కూడా బాగా వస్తుంది.

గేదెలలో పాల దిగుబడి పెరగటానికి :

గేదెలలో పాల దిగుబడి పెరగటం కొరకు గానుగ చెక్కను బెల్లంతో కలిపి రోజూ రాత్రిపూట తినిపించినట్లయితే గేదెలలో పాల దిగుబడి బాగా పెరుగుతుంది.

జ్ఞానకర్త :

నూనె లక్ష్మీనర్సయ్య, జల్లి గ్రామం, చెన్నారావుపేట మండలం, వరంగల్ జిల్లా.

చిన్న పిల్లల్లో దగ్గు నివారణకు :

చిన్న పిల్లలకు గాడిద పాలను ప్రతిరోజూ 10 మి.లీ. చొప్పున తాగిపిస్తే దగ్గు, దమ్ము లాంటి జబ్బులు దరిచేరవు. పిల్లలు ఆరోగ్యంగా ఉంటారు.

కాలిన గాయాలకు ఔషధం :

కాలిన గాయాలకు గోరింటాకును మెత్తగా నూరి, కాలిన గాయాలపై పూస్తే త్వరగా తగ్గిపోతాయి. దీన్ని ప్రతిరోజూ రాత్రిపూట పూస్తే చాలు.

గజ్జి, తామర వంటి చర్మవ్యాధులకు ఔషధం :

గజ్జి, తామర వంటి వ్యాధులున్నవారు ప్రతిరోజూ స్నానం చేసే ముందు కానుగచెట్టు ఆకులను మెత్తగా నూరి గజ్జి, తామర వున్నచోట పూసుకుని కొద్దిసేపున్న తర్వాత స్నానం చేసినట్లయితే త్వరగా నయమౌతాయి.

పాదాలకు గుర్రంమూతి గడ్డల నివారణకు :

కొందరికి పాదాల వెనుక (మెడిమలకు) గుర్రంమూతి గడ్డలు సోకుతుంటాయి. వాటి నివారణకు వెల్లుల్లి, తంగేడు ఆకులను కలిపి మెత్తగా నూరి గడ్డలపై రోజూ ఉదయంపూట రాసుకుంటే త్వరగా నయమౌతాయి.

దీర్ఘకాలం మానని పుండ్ల నివారణకు :

చాలాకాలంగా పుండ్లు మానకుండా వున్నట్లయితే బంతిపూల చెట్టు ఆకులను బాగా మెత్తగా నూరి, పుండు దగ్గర రోజుకు రెండుసార్లు రాసినట్లయితే పుండ్లు త్వరగా నయమౌతాయి.

జ్ఞానకర్త :

అనుముల సాంబయ్య, గుండ్లపహాడ్, నల్లబెల్లి మండలం, వరంగల్ జిల్లా.

పశువుల్లో ఎముకలు విరిగినప్పుడు :

పశువులలో ఎముకలు విరిగినప్పుడు గుడ్డులోని తెల్ల సొనకు మోదుగచెట్టు బెరడను పొడిగా చేసి పశువుకు ఎముక విరిగినచోట గుడ్డతో కట్టు కట్టినట్లయితే త్వరగా అతుక్కుంటుంది. ఈ కట్టు ప్రతి మూడు రోజులకోసారి మారుస్తూ వుండాలి.

అధిక పాల దిగుబడికి :

గేదెలు, ఆవులలో అధిక పాలదిగుబడికి పచ్చజొన్నలను నీటిలో ఉడకబెట్టి అందులో కొబ్బరి, బెల్లం కలిపి దంచి పశువులకు రోజూ ఉదయం సాయంత్రం 500 గ్రా. చొప్పున తినిపిస్తే పాల దిగుబడి పెరుగుతుంది.

అవులకు గోమాల నివారణకు :

పశువులు గోమారి వల్ల ఇబ్బంది కలగడం సహజమే. వాటి నివారణకు నేలమత్రి ఆకులను మెత్తగా దంచి అవు పొదుగుకు పూయాలి. దీనివల్ల గోమార్లు పట్టకుండా ఉంటాయి. ఇలా రోజూ మధ్యాహ్నం పూయాలి. పాలు పితికేటపుడు పొదుగును నీటితో శుభ్రంగా కడగటం మర్చిపోకండి.

పశువుల గాయాలకు పురుగుల నివారణకు :

పశువులకు గాయాలు మానక పురుగులు పట్టినప్పుడు జిల్లేడు చెట్టు పాలను గాయం పైన వేయాలి. దీనివల్ల అందులోవున్న పురుగులు నశిస్తాయి. ఇలా ప్రతిరోజూ ఉదయం చేయాలి.

సూచన

‘పల్లెసృజన’లో ప్రచురించబడ్డ ఆవిష్కరణలు, పరిష్కారాలు, సాంప్రదాయ జ్ఞానం అమలు చేసిన మీ అనుభవాలను మాతో పంచుకుంటే ‘పల్లెసృజన’లో ప్రచురిస్తాం. అలాగే ఆవిష్కర్తకు/ జ్ఞానకర్తలకు మీ అభిప్రాయాలను ధన్యవాదాలతో అందజేస్తాం.

- ఎడిటర్

ఒక మంచి దానిమ్మ చెట్టునుండి కొన్ని వందల దానిమ్మ చెట్లను పుట్టిస్తున్న

గుంటక కృష్ణారెడ్డి

మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో జడ్చర్లకు 10 కి.మీ. దూరంలో వున్న చెర్లపల్లి గ్రామవాసి కృష్ణారెడ్డి ఆధునిక పద్ధతిని వినియోగించటంతో పాటు, సేంద్రియ పద్ధతిలో దానిమ్మ సాగు చేస్తున్నారు. హైదరాబాద్ నుండి 80 కి.మీ. దూరంలో నేషనల్ హైవే 44పై జడ్చర్ల ఉంది. అక్కడినుండి 7 కి.మీ. దూరంలో దాదాపు 18 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో దానిమ్మ సాగు చేస్తున్నాడు కృష్ణారెడ్డి.

తండ్రి నాగిరెడ్డి, తల్లి అనసూయమ్మల సంతానం కృష్ణారెడ్డి వయస్సు 45 సంవత్సరాలు. ఇంటర్ వరకు చదువుకున్న కృష్ణారెడ్డికి భార్య శ్రీదేవి, ఇద్దరు కుమార్తెలు ఉన్నత చదువులు చదువుతున్నారు. పూర్వం నుండి వీరిది వ్యవసాయ కుటుంబం. తనకున్న పొలంలో దానిమ్మతో పాటు టమోటా వంటి కూరగాయల పంటలు కూడా పండిస్తున్నాడు.

తాను పండించిన దానిమ్మను వాల్ మార్ట్, స్పెస్సర్, రిలయన్స్ లాంటి సంస్థలకు నేరుగా విక్రయించడం ద్వారా లాభాలను ఆర్జిస్తున్నారు. మొక్కలకు కావలసిన పదార్థాలను

సరియైన నియంత్రణ (బ్యాలెన్సింగ్) చేయటం ద్వారా మంచి దిగుబడిని పొందుతున్నాడు.

మామూలుగా ప్రతి రైతు చేసే పని నత్రజని, ఫాస్ఫరస్, పొటాష్ లను మొక్కలకు అందిస్తారు. పేడ ఎరువును చాలా తక్కువగా వేస్తుంటారు. ఎరువులో వున్న పోషకాలు మొక్కలకు 50 శాతం అవసరాలు మాత్రమే తీరుస్తాయి. అవి కూడా ఏ మోతాదులో మొక్కలకు అందుతున్నాయి అన్నవి చాలామంది రైతులకు తెలియదు. మొక్కకు కావలసిన పోషకాలు ఏమిటి? అవి ఎంత మోతాదులో మొక్కకు అవసరం? అన్నది తెలియదు. నేను పేడ ఎరువుతో పాటు మార్కెట్ లో లభ్యమయ్యే అవసరమైన ఎరువులను (మైక్రో మెన్యూర్స్) మొక్కకు అవసరమైన మోతాదులో ఇవ్వటంలో నాకు మంచి అనుభవం వుండటం వల్ల నా మొక్కలు ఆరోగ్యంగా పెరుగుతున్నాయని, మంచి దిగుబడిని ఇస్తున్నాయని అంటున్నారు కృష్ణారెడ్డి. మైక్రో న్యూట్రిన్స్ అంటే క్యాల్షియం, సల్ఫర్, మెగ్నీషియం లాంటివి. ఆ తర్వాత మైక్రో ఎలిమెంట్స్ అంటే జింక్, బోరాన్, ఫెర్రస్,

కృష్ణారెడ్డి వినియోగిస్తున్న ఫాం పాండ్

మ్యాంగనీస్, మోలిబ్డినియం, కాపర్ లాంటివి. తర్వాత నికేల్, కోబాల్ట్, సిలికాన్, సోడియం లాంటి మినీ మైక్రో ఎలిమెంట్లు. ఇవన్నీ భూమినుండే మొక్కకు అందుతాయి. వీటిలో ఏవి మొక్కకు సరిగ్గా అందటం లేదో గమనించి వాటిని సరియైన సమయంలో మొక్కకు అందించటంలో నేర్పరి కృష్ణారెడ్డి. ఆ తర్వాత మొక్కకు అవసరమైనవి ఆక్సిజన్, హైడ్రోజన్ లాంటి మొత్తం 18 మూలకాలతో వృక్ష వ్యవస్థ నడుస్తుంది అంటారు. మనుషులైనా, జంతువులైనా, వృక్షాలైనా, మొక్కలైనా బ్రతకాలంటే ఈ ఎలిమెంట్లు తప్పనిసరి అంటారు కృష్ణారెడ్డి. ఉదా. మనిషిలో 'బోరాన్' లోపిస్తే కాళ్ళు గుంజటం, నరాల బలహీనత లకు గురవుతారు. ఇలా ఒక్కో ఎలిమెంట్ ఒక్కో రకమైన శక్తిని శరీరానికి అందిస్తుంది. మనం తినే కూరగాయల్లో రసాయన రెసిడ్యూస్ విపరీతంగా వున్నాయని, అందువల్లనే అనారోగ్యాలు పెరిగి పోతున్నాయని అంటారు. వీటి కారణంగా రసాయనాలు మానవ శరీరంలో ప్రవేశించి, అవసరమైన ఎలిమెంట్స్ను శరీరానికి అందకుండా చేస్తున్నాయి. అందువల్ల మొట్టమొదగా వచ్చే జబ్బు 'మధుమేహం' (షుగర్), రెండవది రక్తపోటు, మూడవది క్యాన్సర్ లాంటివి వాటిల్లే ప్రమాదాలు ఉన్నాయి. అలాగే మొక్కలకు కూడా జరుగుతాయి.

మనిషికి, మొక్కలకు పెద్దగా తేడాలు ఏమీ లేవని, మనిషైనా మొక్కైనా నైట్రోజన్ను అమ్మోనియా రూపంలోనే తీసుకుంటుందని అంటాడు. ఇలా వీటన్నినీ బ్యాలెన్స్ చేయగలిగిన రైతు విజయపథంవైపు దూసుకు వెళ్తాడని,

బ్యాలెన్స్ చేయలేని రైతు నష్టాల పాలవుతాడని అంటారు కృష్ణారెడ్డి. ఈ నియంత్రణ పద్ధతులు సరిగ్గా పాటించనప్పుడు మొక్కకు ఒకటి లోపిస్తే దాని కోసం మరో దానిని తీసుకోవటం వల్ల సిస్టం దెబ్బ తింటుంది అంటారు. అడవి లోని మొక్కలు తనకు తాను ఆహారం తయారు చేసుకుని ఫలితాలను ఇస్తాయి. మనం వేసే పంటలు మన నియంత్రణ లో పెరగాలి, మనకు కావలసినప్పుడు ఫలితాలను ఇవ్వాలి కాబట్టి వీటిని సరియైన పద్ధతిలో బ్యాలెన్సింగ్ చేయవలసిన అవసరం వుంది అంటే మనం మొక్కలను బలవంతంగా మనకు అవసరమైనప్పుడు ఫలితాలను ఆశిస్తున్నాము కాబట్టి, మొక్కకు అవసరమైన ఆహారాన్ని సరియైన సమయంలో మనమే అందించాలి అంటున్నారు కృష్ణారెడ్డి. ఇలా నియంత్రణ చేసే రైతు పంట దిగుబడి, నియంత్రణ సరిగ్గా చేయని రైతుల దిగుబడిలో 50 శాతం వరకు తేడా ఖచ్చితంగా వుంటుంది అంటున్నాడు కృష్ణారెడ్డి.

నేను ముందుగా మహారాష్ట్ర నుండి 8ఎకరాల మొక్కలు తెచ్చుకున్నాడు. తోటను విస్తరించాలనుకున్నప్పుడు ప్రతి మొక్కకి 30 నుండి 40 రూపాయల ఖర్చుచేయటం ఎందుకనిపించి, నా మొక్కలలోనే మంచి మొక్కల నుండి కొత్తరకంగా అంటు కట్టడం ప్రారంభించాను. ఆ తర్వాత నేను తయారు చేసుకున్న మొక్కలతో ప్రస్తుతం 18 ఎకరాలకు తోటను విస్తీర్ణం చేసుకున్నాను. అచ్చంపేట, పెబ్బేరు, కోస్లి, కల్వకుర్తి, మహారాష్ట్రలోని రైతులకు కూడా ఈ మొక్కలు దాదాపు 400 ఎకరాలకు సరిపడేలా ఇవ్వడం జరిగిందని కృష్ణారెడ్డి వివరించారు. తన పొలంలో ఫాం పాండ్ త్రవ్వించాడు. దీనిని ఆయన 'వాటర్ బ్యాంక్'

కంపోస్టు ఎరువును తయారు చేసే గుంట (పిట్)

గూటింగ్ చేయబోయే మొక్కను పరిశీలిస్తున్న పల్లెసృజన ఎడిటర్, సబ్ ఎడిటర్

అంటాడు. రెండు ఆవులు వున్నందున పేడ ఎరువు కొనవలసిన అవసరం లేదని, వేప పిండి లాంటివి బైటనుండి కొంటానని అంటారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో నీటి ఎద్దడి బాగానే వున్నా, ఈ పంటకు ఎక్కువగా నీరు అవసరం లేదు కాబట్టి నాకు నీటి కొరత పెద్దగా లేదు అంటున్నారు.

మొక్కలకు అంట్లు కట్టే పద్ధతులు చాలా వున్నాయి. మొదటిది భూమిలోకి కొమ్మను నాటడం ద్వారా అవి వేళ్ళు వచ్చిన తర్వాత చెట్టునుండి కొమ్మను వేరు చేయటం, స్థానికంగా దొరికే మేలైన చెట్టును పెంచి బాగా వేర్లు వచ్చిన తర్వాత, అంటు తయారు చేయాలనుకున్న చెట్టు కొమ్మను తీసుకు వచ్చి ఈ చెట్టుతో గ్రాఫ్టింగ్ చేయటం మరో పద్ధతి. మరో పద్ధతి ఎయిర్ లేయరింగ్ సిస్టం. అంటే గాలి ద్వారా రూట్ (వేర్లు) ఏర్పడే పద్ధతి. దీనికి మాస్ ను వినియోగిస్తారు. తాను దీన్ని మద్రాస్ నుండి తెప్పించుకుంటానని, (మాస్ అంటే సముద్రంలో దొరికే నాచు) తీసుకుని నీటిలో తడపాలి. మనం అంటు కట్టాలనుకున్న చెట్టు కొమ్మకు చిటికెనవేలు మందం వున్న పక్కానికీ వచ్చిన కొమ్మను ఎన్నుకుని, అర లేదా సెంటీమీటరు మేర కొమ్మ చుట్టూ వున్న తోలును కత్తిరించాలి. ఆ తర్వాత ఆ భాగంలో మాస్ ను వుంచి చిన్నపాటి ప్లాస్టిక్ పేపర్ తో బిగుతుగా చుట్టి దారంతో ముడివేయాలి. ఈ కట్టడం ఎంత బిగుతుగా వుండాలంటే లోపలికి గాలి చొరబడకూడదు. అలా కొమ్మ పొడవును బట్టి ఒక్కో కొమ్మకు 10 నుండి 15 దాకా అంటే చెట్టుకు దాదాపు 200 వరకు అంటు మొక్కలను తయారు చేయవచ్చు. ప్రతిరోజూ ఆ చెట్టుకు నీరు పోస్తూ వుండాలి. 40 నుంచి 50 రోజుల్లో ప్లాస్టిక్ పేపర్ క్రింద వేర్లు రావటం మొదలౌతాయి.

60 రోజుల్లో వేర్లు బాగా వచ్చిన తర్వాత వాటిని కత్తిరించి, చిన్న ప్లాస్టిక్ కవర్లలో కొంత మట్టి వేసి, వీటిని నాటి నీరు పోస్తూ వుండాలి. ఇలా 30 రోజులు చేసిన తర్వాత ఆరోగ్యంగా పెరిగిన మొక్కలను తీసి చేలో నాటుకోవచ్చు. ఈ పద్ధతి చాలా సులభమైనదే కాకుండా ఒకే చెట్టు నుండి వందల సంఖ్యలో మొక్కలు తయారౌతాయి.

ఈ పద్ధతి వల్ల ఒకే చెట్టుకు సంబంధించిన మొక్కలు ఎక్కువగా వుంటాయి కనుక తోటలోని అన్ని మొక్కలు ఒకే రకంగా పెరిగి, దిగుబడి కూడా ఒకేవిధంగా వుండే అవకాశం ఎక్కువగా వుంటుంది. ముఖ్యంగా గమనించాల్సింది మంచి మొక్కలకు మాత్రమే గ్రాఫ్టింగ్ చేయాలి. ఈ పద్ధతి రైతులకు చాలా సులభం, నాణ్యమైన మొక్కలు కూడా వస్తాయి.

ఇప్పుడు టిష్యూ కల్చర్ కూడా వచ్చింది. కానీ, అది అంత విజయవంతం కాలేదు. దానికి కారణం టిష్యూ కల్చర్ మొక్కలను తయారు చేస్తున్నారే కాని, వాటి యాజమాన్య పద్ధతులను సామాన్య రైతుకు సక్రమంగా అర్థమయ్యేటట్లు తెలియజేయటంలో శాస్త్రవేత్తలు విజయవంతం కాలేక పోతున్నారు. అందువల్ల టిష్యూ కల్చర్ మొక్కలు విజయవంతం అయిన దాఖలాలు చాలా తక్కువ.

తాను తయారు చేసిన మొక్కలను దాదాపు వందమంది రైతులు వినియోగించి లాభాలను ఆర్జిస్తున్నారని అంటున్నారు కృష్ణారెడ్డి. తన మొక్కలు కొన్నిటిని తాను ఎక్కడినుంచైతే మొక్కలు తెచ్చాడో ఆ మహారాష్ట్రకే కూడా వెళ్ళాయని గర్వంగా అంటున్నారు. ఈ పద్ధతిలో అంటు జామ, మునగ, దానిమ్మలకి కూడా చేసుకోవచ్చునట.

గూటింగ్ కు వినియోగించే మాస్ (సముద్రపు నాచు)

గూటింగ్ (అంటు) చేసిన కొమ్మ భాగం

తాను ఇతర తోటల యజమానులు పెట్టే ఖర్చుకన్నా తక్కువే ఖర్చు చేసి, వారికన్నా కొద్దో గొప్పో ఎక్కువే లాభం పొందుతున్నానని, దీనికి కారణం తాను ఏ సమయంలో ఏది చేయాలో గమనించి చేస్తూవుంటానని చెప్పాడు. తాను తన పొలాన్ని క్రిములు, వైరస్ నుండి రక్షించటానికి చర్యలన్నీ తీసుకున్న తర్వాత అవి పునరావృతం కాకుండా బయటి

వ్యక్తుల బట్టల ద్వారా లేదా బయట ఉపయోగించిన వ్యవసాయ పరికరాల ద్వారా అవి వ్యాపించే అవకాశం వున్నందున తన పొలంలోనికి వాటిని రాకుండా జాగ్రత్త తీసుకుంటానని చెప్పారు.

చాలామంది రైతులు పడ్డ కష్టానికి ఫలితం లేదని వాపోవడానికి కారణం వారు కష్ట పడకపోవటం కాదు, వారి కష్టం సరియైన పద్ధతిలో ఉండేలా వారికి శాస్త్రవేత్తలుకాని, ప్రభుత్వం కానీ సరియైన సమయానికి సరియైన సలహా ఇవ్వకపోవటమే అంటాడాయన. ఆయన నవ్వుతూ టీవీలో కొన్ని వందల ఛానళ్ళు వున్నా, రైతులకోసం కార్యక్రమాలను ప్రసారం చేసేవి కొన్ని ఛానళ్ళు మాత్రమేనని, అవి కూడా రోజుకో గంట చొప్పున ప్రసారం చేస్తాయి. అందులో కూడా అరగంట వ్యాపార ప్రకటనలతోనే సరిపోతుంది. ఇక ప్రసారం చేసేవి కూడా రైతుల విజయ గాథలే చేస్తాయి. వాటిని నమ్మి మరికొంతమంది రైతులు ఆయా పంటలను వేసి నష్టపోతారు. కారణం విజయ గాథను చూపిస్తారు కానీ,

ఒక దానిమ్మ చెట్టుకు కొన్ని వందల మొక్కలను అంటు కట్టిన విధానం

కృష్ణారెడ్డి దానిమ్మ తోట

అందుకోసం ఆరైతు చేసిన పనులను చూపించారు. ఆ పనులను ఎలా చేయాలో తెలియక చాలామంది రైతులు నష్టపోతున్నారు. కొద్ది నిమిషాలు వారికర్థమయ్యే భాషలో సరళంగా వారి సమస్యలను తీర్చటానికి ఎవరూ ప్రయత్నం చేయటం లేదని చెబుతూ, ఎక్కడో ఎవరో చేశారని మనకి చూపించేకన్నా, మనకెందుకు సమస్యలు వస్తున్నాయని, వాటికి పరిష్కారమేమిటి అన్నదానిపై ఎవరూ దృష్టి కేంద్రీకరించటం లేదని చెప్పారు.

ప్రపంచంలో భారతదేశ రైతు మాత్రమే ఎక్కువగా శ్రమిస్తాడు. అలాగే ఎక్కువగా నష్టపోయేది కూడా భారతదేశ రైతేనని వాపోయారు. మనదేశ రైతులు కూడా అద్భుతమైన మేధావులని, వారికి సరియైన మార్గనిర్దేశకత్వం చేసే వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తలు లేని కారణంగానే నష్టాల ఊబిలో కూరుకు పోతున్నారని అంటారాయన. భారతదేశం 80 శాతం రైతుమీద ఆధారపడ్డ దేశం. అలాగే 80 శాతం రైతులు చదువు రానివారు. అందువల్ల శాస్త్రవేత్తలందించే టెక్నిక్ మారుమూల రైతు స్థాయికి చేరటం లేదని, అందువల్లనే నష్టాలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయని అంటారు కృష్ణారెడ్డి.

పొగాకు కషాయం, నేరుడు, వావిలాకు, ఉసిరి, తుమ్మ , కానుగ, గుంట గజ్జర లాంటి చెట్ల ఆకులతో కషాయం తయారు చేసుకుని పంటలపై వినియోగిస్తే చాలావరకు క్రిములను పురుగులను అరికట్టవచ్చును అంటారు కృష్ణారెడ్డి.

కృష్ణారెడ్డి వ్యవసాయం కూడా లాభసాటిగా చేయొచ్చు అనే ప్రగాఢమైన విశ్వాసం గల రైతు. దానికి

తోడుగా ఆయన మొక్కల గురించి, మొక్కల ప్రవర్తన గురించి, వాటికి కావలసిన పోషకాల గురించి బాగా అధ్యయనం చేసి, సంపూర్ణంగా అర్థం చేసుకుని అవలంబిస్తున్న రైతు. ఒక మనిషి పెరుగుదలకు ఎలాంటి పోషకాలు కావాలో అలాగే చెట్టుకు కూడా అవసరమే అనేది ఆయన విశ్వాసం. తనకు వ్యవసాయంలో వచ్చే అవాంతరాలను ముందుగానే ఊహించుకుని, ఇతరులపై ఆధారపడకుండా, ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేసుకుని, ప్రణాళిక వేసుకుని అమలు పరుస్తాడు. ప్రభుత్వాన్నిగాని, వ్యవసాయ శాస్త్రజ్ఞులను గానీ, విద్యుత్తు సరఫరా సంస్థను గాని, మార్కెటింగ్ సంస్థలను గాని తిట్టకుండా బాధ్యతగా తన సమస్యలను తానే పరిష్కరించుకుంటూ వ్యవసాయంలో లాభాల బాటలో పయనిస్తున్న ప్రయోగాత్మక రైతు. సమస్యలన్నిటికీ ఓ పరిష్కారం కనుగొని, తూచా తప్పకుండా బాధ్యతగా అనుసరిస్తూ వ్యవసాయం చేస్తున్న వినూత్న రైతు కృష్ణారెడ్డి. తనను సంప్రదించిన రైతులకు వ్యవసాయంలో ఏ పని ఎప్పుడు, ఎలా చేయాలో సూచనలిస్తూ రైతులందరూ బాగుండాలని మనసారా కోరుకునే వ్యక్తి కృష్ణారెడ్డి.

ఒక ఆరోగ్యకరమైన చెట్టునుండి ఎన్నో వందల చెట్లు పుట్టిస్తున్న 'రైతుబ్రహ్మ' కృష్ణారెడ్డి, దానిమ్మ పండ్లతో పాటు మొక్కలను కూడా సరఫరా చేయటం ద్వారా లాభాలను ఆర్జిస్తున్న రైతు. ఈయన పద్ధతులను గురించి ఇంకా వివరాలు కావలసిన వారు సంప్రదించవలసిన చిరునామా :

జి. కృష్ణారెడ్డి, చర్లపల్లి గ్రామం, వయా జడ్చర్ల, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా. ఫోన్ : 96663 28231

National Innovation Foundation-India
Department of Science and Technology, Govt of India

నేషనల్ ఇన్నోవేషన్ ఫౌండేషన్ - ఇండియా
శాస్త్ర సాంకేతిక విభాగము, భారత ప్రభుత్వము

ఇర్వెట్-2013

“నేర్చుకోవటం వల్ల జ్ఞానం పెంపొందుతుంది

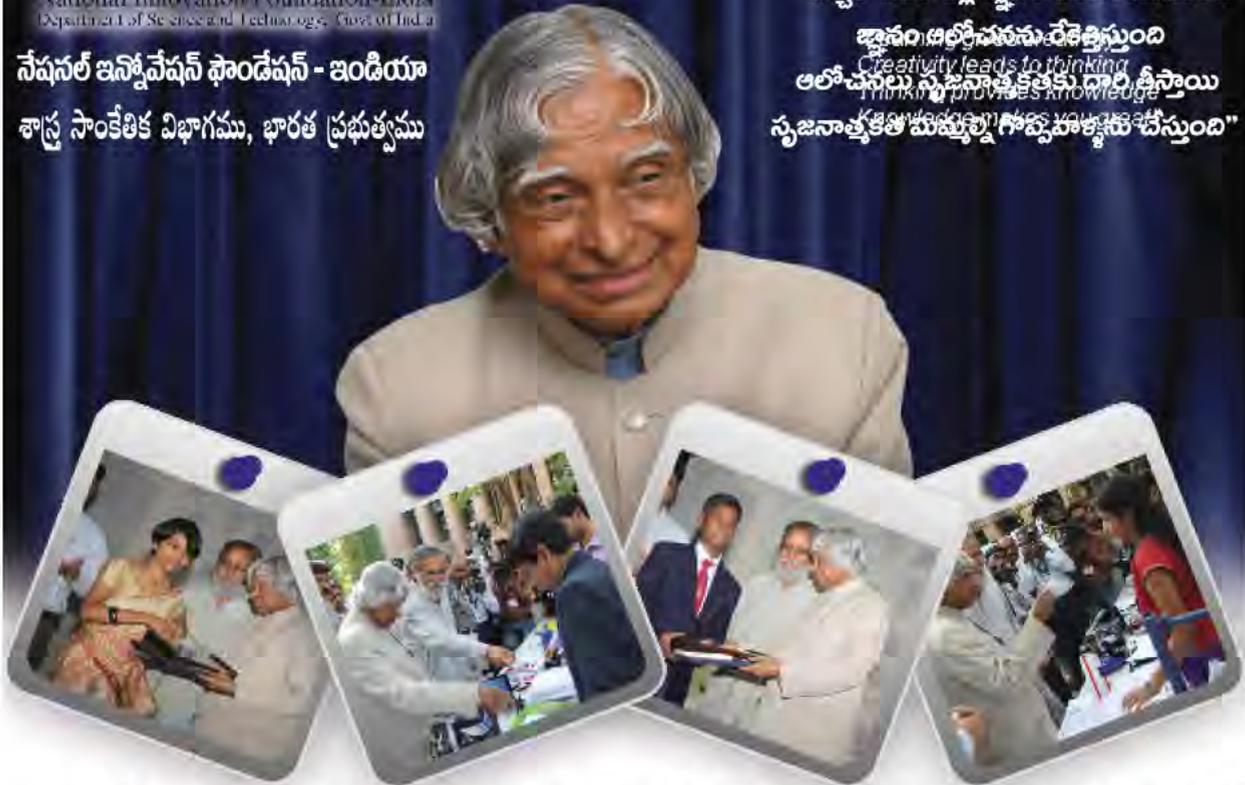
జ్ఞానం ఆలోచనను వేదికల్పిస్తుంది

Creativity leads to thinking

అలోచనలు సృజనాత్మకతకు దారి తీస్తాయి

Thinking produces knowledge

సృజనాత్మకత మమ్మల్ని గొప్ప వాళ్ళను చేస్తుంది”

నేషనల్ ఇన్నోవేషన్ ఫౌండేషన్ తేనెటీగ తత్వంపై ఆధారపడి భారత ప్రభుత్వ సైన్స్ & టెక్నాలజీ శాఖ ఆధ్వర్యంలో పనిచేసే స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కలిగిన సంస్థ. ఇది 'ఇగ్నైట్ జాతీయ పోటీలు' పేరిట 12వ తరగతి వరకు లేదా ఏ విద్యార్థులు లేనివారు కూడా ఏ భాషలోనైనా తమ ఆలోచనలు, ఆవిష్కరణలను ఎన్.ఐ.ఎఫ్.కు 31 జూలై, 2013 లోగా ఇ-మెయిల్: ignite13@nifindia.org లేదా పోస్టు ద్వారా ఈ చిరునామాకు పంపగోరడ మైనది. దీనికి నిర్ణీత దరఖాస్తు నమూనా ఏదీ లేదు. అయితే మీరు పంపేటప్పుడు మీ ఆలోచన, ఆవిష్కరణ వివరాలతో పాటు మీ వయస్సు, చదువుతున్న తరగతి, పాఠశాల పేరు, ఇంటి చిరునామా, మిమ్మల్ని సంప్రదించవలసిన ఫోన్ నెంబరు తప్పనిసరిగా

జత చేయాలి. చివరి తేదీ తర్వాత అందిన దరఖాస్తులను తదుపరి పోటీలకి పరిశీలించడం జరుగుతుంది. బాలల సృజనాత్మకత మరియు ఇన్నోవేషన్ దినంగా జరుపుకునే మన మాజీ రాష్ట్రపతి శ్రీ ఎ.పి.జె. అబ్దుల్ కలాం గారి జన్మదినమైన 15 అక్టోబర్, 2013న విజేతలను ప్రకటించబడును. ఎన్.ఐ.ఎఫ్. అవసరమైన సందర్భాలలో ఆలోచనలను మెరుగు పరచటానికి లేదా పేటెంట్ తీసుకోవటానికి కూడా తగిన సహాయం అందజేస్తుంది. ఎన్.ఐ.ఎఫ్. ఇంతకు ముందే గత ఇగ్నైట్ పోటీలలో కొందరి పేరున పేటెంట్ హక్కులకై దరఖాస్తు చేయటం జరిగింది.

దరఖాస్తులు చేరవలసిన చివరి తేదీ: 31 జూలై, 2013.

National Innovation Foundation
Bungalow No. 1, Satellite Complex,
Prem Chand Nagar Road,
Ahmedabad - 380 015. Gujarat
E_mail : info@nifindia.org
Phone : 079-2673 2095, 2675 3338
Fax : (079) 2673 1903

చిరునామాలు

Palle Srujana
122, Vayupuri Colony, Road No. 2,
Sainikpuri Post,
Secunderabad - 500 094, A.P.
E_mail : honeybeeap@gmail.com
Phone : Ph.: 040-27111959, 98660 01678

ఇతర రాష్ట్రాల పల్లె కబుర్లు

పడమటి కనుమలలోని గ్రామాలలో స్త్రీల పద్ధతుండి సేకరించిన చిట్కాలు

డా. శ్రీమతి తేజస్విని, శాస్త్రవేత్త, ఇండియన్ అపారమైన జ్ఞానాన్ని తెలుసుకునే అవకాశం వారికి కలగటం ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ హార్టికల్చర్ రీసర్చ్, హేసరగట్ల పోస్ట్, బెంగుళూరు - 560 089.

ఈమె ఈ చిట్కాలను శ్రీమతి నాగరత్న శంకరమ్మ, కమ్మరాడి పోస్ట్, కొప్పా తాలూకా, చిక్మంగళూరు జిల్లా, కర్నాటక, శ్రీమతి శశిరేఖ, శ్రీంగార, బెంగుళూరు, శ్రీమతి నళిని, క్రిష్ణరాజపురం, బెంగుళూరు ల నుండి సేకరించారు.

దక్షిణ భారతదేశంలో పడమటి కనుమ ప్రాంతాలలో విశేషమైన వృక్షసంపద వున్నది. వివిధ రకాలైన చెట్లు, పూలు, ఫలాలకు ఆ ప్రాంతం ఆలవాలమై వున్నది. ఇప్పుడు నాగరికత పేరుతో పాఠశాలల్లోని పిల్లలు ఈ జ్ఞాన సంపదకు దూరమౌతున్నారు. ప్రాంతీయంగా వుండే పెద్దలనుండి ఈ

ప్రాంతంలోని అడవులలోకి వెళ్ళి అక్కడి ఈ జ్ఞానాన్ని గ్రంథస్థం చేయ సంకల్పించారు. కర్ణాటక ప్రాంతంలోని కుంబరకోడు, శంకరపుర అనేవి చిన్న గ్రామాలు. ఆ గ్రామాల్లోని మహిళలు దగ్గరలోని అడవుల నుండి వంట చెరుకు, ఆకులు సేకరిస్తూవుంటారు. డా. తేజస్విని నాగరత్న, శశిరేఖ, నళిని అనే ముగ్గురు మహిళలతో అడవులలోకి వెళ్ళింది. అక్కడ ఆమెకు వారు వివిధ రకాల ఔషధ మొక్కలు, వాటి గుణాలు, వాడే పద్ధతులను వివరించారు. అందులో కొన్ని ఆమె ఈ విధంగా తెలియజేశారు.

చెట్టుపేరు	శాస్త్రీయ నామము	పనికి వచ్చే భాగము	వాడే విధానము
1. అల్లి	మెమెసిలోన్ మలబారికం	ఆకులు	చర్మరోగాల నివారణకు ఈ ఆకులను మెత్తగా దంచి స్నానానికి ముందు శరీరానికి పట్టించుకోవాలి.
2. తులసి	ఓసిమమ్ ఆడ్స్కెండెన్స్	ఆకులు	పశువులను కీటకాల నుండి రక్షించేందుకు వాటి చర్మానికి ఈ ఆకుల రసం పూయాలి.
3. దాల్చిన చెక్క	చిన్నమొమం జైలానికం	ఆకులు	దీని నూనెను గాయాలకు మండుగా వాడతారు.
4. వాము విదంగ	ఎంబెల్లా రిబ్స్	ఆకులు	కాళ్ళ నెప్పులకి ఈ ఆకులను ఔషధంగా వాడుతారు.
5. తెల్లతుమ్మ	ఆకాసియా ల్యూకోపోలియా	ఆకులు	చర్మ సంబంధ అలర్జీ, మంటలకు ఈ ఆకులను పసుపుతో కలిపి శరీరానికి పట్టించ వలెను.
6. నల్ల కాకర	టర్మినాలియా చెబూలా	ఎండిన పండు	దీనిలోనుంచి తీసిన నూనె తలకి రాసుకుంటే చలవ చేస్తుంది.
7. బండ జువ్వి	ఫిక్స్ ఇంఫెక్టిరియా	-	మైనం, ఇంధనం
8. కొండ వావిలి	లిట్టియా చినెస్సిస్	ఆకులు	ధాన్యం నిల్వ చేసేటపుడు ధాన్యంలో కలుపుతారు
9. తెల్ల చిందుగ	అల్బిజియా ప్రొసెరా	-	వెంట్రుకలు శుభ్రం చేసుకోవటానికి

12101

పత్తి పంటలో నన్యరక్షణకు

పత్తి పంటలో ఆకు క్రింది భాగంలో తెల్లదోమలు చేరి చాలా నష్టం కలుగజేస్తాయి. ఆడ దోమలు పొడగాటి మీసాల్లాంటి వాటితో రసాన్ని పీల్చుకుంటాయి. అందువల్ల పంటకి చాలా నష్టం వాటిల్లుతుంది. దీనిని నివారించటానికి పత్తి పొలంలో ఐదారుచోట్ల కాగితాలకి ఆముదం నూనె కాని, గ్రీసు గాని పట్టించి, వేలాడ దీయాలి. తర్వాత పవర్ స్ప్రేయర్ తో పత్తి చెట్లపై గాలి కొట్టి దోమలను తరుముతారు. అవి ఎగిరి ఆ కాగితాలకి అతుక్కుపోయి మరణిస్తాయి. ఈ విధంగా 90 శాతం వరకు ఈ దోమలను నివారించవచ్చు అంటున్నారు పాండిచ్చేరికి చెందిన సతుర మంగళం లోని రైతు కె. బాలసుబ్రహ్మణ్యన్. (ఈ విషయంలో జరిగిన పరిశోధనలో ఈ తెల్లదోమలు ఒక విధమైన ద్రావకాన్ని విడుదల చేస్తాయని, దాని కారణంగా పత్తి మొక్కలు చనిపోతాయని తేలింది. దీనికి చిక్కని సబ్బునీళ్ళు కూడా వాడవచ్చునని నిరూపించబడింది. ఈ దోమలు పసుపు పచ్చ రంగుకి ఆకర్షింపబడుతాయి కనుక ఆ రంగు అట్ట ముక్కలకి ఆముదం కాని, వంట నూనెలు కాని పూసి పొలంలో వేలాడదీస్తే మంచి ఫలితముంటుందని గమనించారు. పొలాలలో వుండే సాలీళ్ళని చంప వద్దు. అవి ఈ దోమల నే కాక, అనేక హానికర క్రిములని ఆహారంగా తీసుకొని రైతులు మేలు చేస్తుంటాయి).

12102

చీడ నివారణకై చామంతి

పాండిచేరి లోని పొండసోల నల్లూర్కు చెందిన రైతు జయరాజ్ కుమార్ ఈ విధంగా తెలియజేస్తున్నారు. వంగ పంటకు ఆశించే కాయతొలిచే పురుగు నివారణకు పంటచేను చుట్టూ చామంతి పూల చెట్లను వేస్తే మంచి ఫలితం వుంటుంది అంటున్నారు. ఆయన ఇదే పద్ధతిని అరటి పంటకు కూడా వాడుతున్నారు. పూలు కోసిన తరువాత ఆ చెట్లని భూమిలో వేసి దుక్కి దున్నినచో అవి భూమిలో కలిసిపోయి తరువాత వేసే పంటలకి ఎరువుగా ఉపయోగ పడటమే కాకుండా చీడల నివారణకు కూడా ఉపయోగ పడతాయి. కరియమణిక్కుమ్ గ్రామ ప్రాంతాల్లో ఈ పద్ధతిని విరివిగా వాడుతున్నారు. తమళనాడు లోని చాలా గ్రామాల్లో టమోట, మిర్చి లాంటి కాయగూరల పంటల రక్షణకై ఈ పద్ధతిని అమలు చేస్తున్నారు.

12103

వరినారుకు వేప ఆకుతో సేద్యం

పాండిచేరి లోని పొండసోల నల్లూర్కు చెందిన రైతు జయరాజ్ కుమార్ ఈ విధంగా తెలియజేస్తున్నారు. వరి నారు పోయటానికి భూమిని తయారు చేసుకునే ముందు ఆ ప్రాంతంలో వేప ఆకులను వేసి సుమారు రెండు వారాలు వుంచిన తర్వాత కలియదున్ని ఆ తర్వాత వరినారు పోసినట్లయితే నారు చీడలు, రోగాలను తట్టుకునే శక్తి కలిగి వుంటుంది అంటున్నారు.

12104

పశువులలో పొదుగువాపు వ్యాధి నివారణకు

సాధారణంగా బ్యాక్టీరియా లేదా పాచి కారణంగా పశువులలో పొదుగువాపు వ్యాధి వస్తూవుంటుంది. ఈ వ్యాధి ముఖ్య లక్షణాలు పాలు కారిపోవటము, పొదుగు, చనులు వాచి పోవటము. దీని నివారణకై అడవి బీర ఆకులను మెత్తగా నూరి, ఆ ముద్దని పొదుగుపై పట్టించాలి. ఆ తర్వాత నల్ల ఈశ్వరి వేరు (10 గ్రా.) నూరి దానిని 150 మి.లీ. నీటిలో కలిపి ఈ ద్రావకాన్ని పశువు పొదుగుపై 3 రోజులు పూస్తే మంచి ఫలితం వుంటుంది.

12105

పశువుల్లో పక్షవాతానికి మందు

పశువులకి పక్షవాతం రావటం కూడా జరుగుతూ వుంటుంది. ఈ వ్యాధి వచ్చినపుడు పశువు పడుకునే వుండి కాళ్ళు కొట్టుకుంటూ నోటిలూనుండి నురగ వస్తుంది దీనికి

విరుగుడుగా 100 గ్రా. నల్లఈశ్వరి ఆకులను బాగా నూరి ముద్ద చేసి ఆ ముద్దను 200 గ్రా. మజ్జిగలో కలిపి వశువుకి రోజుకి మూడుసార్లు తాగిస్తే మంచి ఫలితం వుంటుంది.

12106

పశువులలో రక్తవిరోచనాలకి మందు

పశువులకి రక్త విరోచనాలు అవుతూ వుంటే దానికి విరుగుడుగా 200 గ్రా. పాలతీగ ఆకులను ముద్దగా నూరి దానిని 500 మి.లీ. నీటితో పలుచగా చేసి ఈ ద్రావకంలో ఒక నిమ్మకాయ రసం కలిపి ఈ మిశ్రమాన్ని పశువుకి రోజుకి మూడుసార్లు తాగిపిస్తే మంచి ఫలితం వుంటుంది.

12108

పశువులలో బెణుకులు, వాపుల నివారణకు చికిత్స

పశువులకు ఎప్పుడైనా కీళ్ళ వాపులు, బెణుకులు వచ్చి తెగ యాతన పడుతున్నపుడు దానికి విరుగుడుగా ఈ క్రింది పద్ధతిని ఉపయోగించవచ్చు. నల్లపుచ్చ, ఎర్రపుచ్చ

కాయల ఆకులను ఒక గుప్పెడు తీసుకొని కొద్దిగా నీటితో కలిపి నూరి పశువులకు తాగించటమే కాక, బెణుకులు, వాపులున్న ప్రదేశంలో దీనినే కొంచెం పట్టించాలి.

గుజరాత్ ప్రాంతంలోని బనస్సాంతా జిల్లాలో కూడా పశువులకి కీళ్ళ వాపులు, బెణుకులు వచ్చినపుడు జిల్లేడు ఆకులని వాడి చికిత్స చేస్తామని ఆ ప్రాంతానికి చెందిన డమాల్ భాయ్ నూర్ భాయ్, నందాన్ మియాలు తెలియజేస్తున్నారు.

12110

పశువులలో ఆయాసం

పశువులు ఊపిరి తీసుకోవటానికి బాధపడుతున్న పుడు (ఆయాసం) ఒక పావుకిలో కొండజువ్వి చెట్టు ఆకులను 50 గ్రా. జీలకర్ర, రెండు ఉల్లిపాయలను కలిపి బాగా నూరి బాధపడుతున్న పశువుకు తినిపిస్తే మంచి ఫలితం వుంటుంది. ఇదేవిధంగా పశువు దగ్గు లేదా అస్తమాతో బాధపడుతూవుంటే జీలకర్ర, వెల్లిపాయల మిశ్రమాన్ని పశువుకు తినిపిస్తే మంచి ఫలితాలను పొందవచ్చు.

12111

పశువుల కొమ్ములలో దురద నివారణకు

పశువులు కొమ్ములలో దురదగా వున్నపుడు అవి కొమ్ములను గోడలకి, చెట్లకి లేదా బండలకి రాయటమో, కొట్టటమో జరుగుతూ వుంటుంది. దీనివల్ల కొన్ని పశువులు గాయాల పాలు కావటం కూడా సహజమే. ఈ దురద కొమ్ము పైన కాకుండా కొమ్ము లోపల చేరిన క్రిముల వల్ల జరుగుతూ వుంటుంది. దీని కారణంగా ఒక్కొక్కప్పుడు కొమ్ములు మెళితిరిగి పోవటం, వంకరగా మారిపోవటం కూడా

జరుగుతూ వుంటుంది. దీని నివారణకు ఔషధంగా 150 గ్రా. వెర్రిపుచ్చ వేళ్ళను బాగా నూరి దానిని 250 గ్రా. నీటితో కలిపి పశువుకు కొమ్ముకు వట్టిస్తే మంచి ఫలితం వుంటుంది.

‘హనీబీఏపి’ ప్రగతి

‘హనీబీఏపి’ ఒక స్వచ్ఛంద సంస్థ, హనీబీ నెట్వర్క్ను ఆంధ్రప్రదేశ్లో విస్తృతం చేయడమే దీని ఉద్దేశ్యం. ఎన్.ఐ.ఎఫ్. సంస్థకు, ఆంధ్రప్రదేశ్లోని మారుమూల పల్లెల్లోని గ్రామీణ శాస్త్రవేత్తలతో సహా సంఘానందం చేయడం ఈ సంస్థ మూల కార్యక్రమం.

నవంబర్ 2005 లో బ్రిగేడియర్ గణేశం, డా. కె.యల్. రావు, శ్రీ పి. చంద్రకాంత్ శర్మ గార్ల సంకల్పం, పల్లె వీరరాఘవ రెడ్డి లాంటి అంకిత భావంతో పనిచేసే వ్యక్తుల సహకారంతో ఈ సంస్థను మన రాష్ట్రంలో స్థాపించడమైంది. 2007లో శ్రీ జాగర్లమూడి దుర్గాప్రసాద్ గారు హనీబీఏపిలో చేరడంలో ఉద్యమ ప్రగతి ఊపునందుకొంది. 2010లో శ్రీ జమ్మలమడక శశిమోహన్, శ్రీకర్ గార్ల ఆగమనంతో ప్రభుత్వ సంస్థలతో హనీబీఏపి అనుసంధానం ఇంకా బాగా వుంజుకొంది. ప్రొఫెసర్ అనిల్ గుప్తా గారిని ఆదర్శంగా తీసుకుని వారి మహత్తర జ్ఞాన ఉద్యమాన్ని తెలుగునాట విస్తృతం చేసి, తెలుగు జాతి సృజనాత్మక శక్తిని దేశమంతా చాటి చెప్పాలనే ఆరాటంతో ప్రారంభమై ‘ఇంతింతై వటుడింతై’ అన్నట్లుగా పెరుగుతున్నది. స్వచ్ఛందంగా ఎంతో మంది చేతులు కలిపారు. పెద్దలు ఆశీర్వదించారు. అధికారులు చేయూత నిచ్చారు. అధికార, అనధికార సంస్థలు, వ్యక్తులు శాయశక్తులా తోడిచ్చారు. పత్రికలు, టీవీలు తగినంత కవరేజీని అందించాయి. అందరితోడు, శుభాకాంక్షలు ఈ ఏడేళ్లలో ‘హనీబీఏపి’ పునాదులను పటిష్ఠం చేశాయి.

ఇంతవరకు హనీబీఏపి చేపట్టి సాధించిన వివిధ కార్యక్రమాలు :

- ❖ 106 మంది తెలుగు ఇన్నోవేటర్లను వెతికి, వెలుగులోకి తెచ్చి, వారి ఆవిష్కరణలను, ఆలోచనలను ఎన్ఐఎఫ్లో రిజిస్టర్ లో చేయడం జరిగింది.
  - ❖ ఇప్పటి వరకు 18 కళాశాలల్లో స్టూడెంట్ ఇన్నోవేషన్ క్లబ్బులను ప్రారంభించడం జరిగింది.
  - ❖ వెయ్యికి పైగా సాంప్రదాయ జ్ఞానాన్ని సేకరించి ఎన్.ఐ.ఎఫ్.కు పంపడం.
  - ❖ పదమూడు గ్రామీణ ఇన్నోవేటర్లకు పేటెంట్లు సంపాదించడం.
  - ❖ పంతొమ్మిది మంది ఇన్నోవేటర్లకు తమ ఇన్నోవేషన్లను కార్యరూపం చేయటానికి కావలసిన ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించటం.
  - ❖ దేశ చరిత్రలోనే ప్రప్రథమంగా ఢిల్లీలోని రాష్ట్రపతి భవనంలో 14-20 మార్చి, 2010 జరిగిన ‘ఎగ్జిబిషన్ ఆఫ్ ఇన్నోవేషన్స్’ లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుంచి చింతకింది మల్లేశం, చంద్రశేఖర్ గార్లు పాల్గొనడం.
  - ❖ మే 25, 2011న నాబార్డు సంస్థలో తొమ్మిది మంది ఇన్నోవేటర్లకు ఆర్థిక సహాయం చేసి వారి ఇన్నోవేషన్లను సామాజికాభివృద్ధికై పెంపొందించి, ‘పల్లెసృజన’ సహాయంతో మార్కెట్ చేయాలని నాబార్డు సంస్థ నిర్ణయించింది.
  - ❖ ‘పల్లెసృజన’ ద్వారా గుంటూరు జిల్లావాసి సయ్యద్ సుఖాని సృష్టించిన ‘బూమ్ స్ప్రేయర్’ను లిమ్కా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్ వారు 2012లో రికార్డుగా నమోదు చేయడమైంది.
- మా కలలు :** ❖ తొమ్మిదవ డ్వైవార్షిక పోటీలకు వేయి ఎంట్రీలను ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి పంపడం. ❖ కనీసం ఆరుగురు తెలుగు గ్రామీణ ఆవిష్కర్తలకు రాష్ట్రపతి చేతులమీదుగా బహుమతి ఇప్పించడం. ❖ పల్లెజ్ఞానవేత్తల ఇన్నోవేషన్లను మార్కెట్లోకి తేవడం. ❖ ‘పల్లెసృజన’ సభ్యత్వాన్ని 10వేలకు పెంచడం.

- ❖ అయిదవ జాతీయ పోటీల్లో బోయ రాజన్న, భూమయ్యవారి, నజీర్ అహమ్మద్లకు జాతీయ బహుమతులు మార్చి 2012లో రాష్ట్రపతి ద్వారా ప్రదానం.
- ❖ గోదాసు నర్సింహ గుర్రపుడెక్క యంత్రాన్ని ఉపయోగించడానికి గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ముందుకు రావడం, 80 లక్షల రూపాయల ఆర్డరు ఇవ్వడం.
- ❖ మల్లేశానికి నాబార్డ్ వారి 2012 జాతీయ అవార్డుతో పాటు నగదు పురస్కారం లభించడం.
- ❖ “సివిల్ సొసైటీ హాల్ ఆఫ్ ఫేం” వారు 2011లో చింతకింది మల్లేశాన్ని, 2012లో పశువైద్యంలో చేసిన గ్రామీణ సేవలకు గుర్తింపుగా బోయ పెద్ద రాజన్నను ఎంపిక చేయటం.
- ❖ దేశ వ్యాప్తంగా జరిగిన ‘స్యాంసంగ్ ఇన్నోవేషన్ పోటీలలో చింతకింది మల్లేశం, తొండపి గురవయ్యలకు జాతీయ బహుమతులు, నగదు, 2011, 2012లో లభించడం.
- ❖ నవంబర్, 2012లో భారత రాజధాని ఢిల్లీలో జరిగిన ‘అంతర్జాతీయ వాణిజ్య ప్రదర్శన’లో ‘బొమ్మగాని మల్లేష్’ ప్రదర్శించిన ఇన్నోవేషన్లకు మంచి స్పందన లభించినది.
- ❖ ‘చైనా’లో డిసెంబర్, 2012లో జరిగిన 2వ అంతర్జాతీయ పునాదిస్థాయి ఇన్నోవేటర్ల సదస్సులో ‘చింతకింది మల్లేశం’ అతిథిగా పాల్గొన్నాడు.

మా కలలు నిజం కావాలంటే మీ సహకారం కావాలి. ప్రోత్సహించండి - పాల్గొనండి - ఆవిష్కరించండి.

- బ్రిగేడియర్ పి. గణేశం, కో-ఆర్డినేటర్, హనీబీఏపి, ఫోన్ : 98660 01678.

ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ ప్రమోషన్ ఆఫ్ సోషల్ డైమెన్షన్స్ ఆఫ్ హెల్త్ ఆరోగ్యాన్ని గురించి మాట్లాడండి

నెలలోపు పిల్లల మరణాలు - ప్రజల పాత్ర

పాఠకులకు నమస్సులు....

శ్రీ నెలలోపు పిల్లల మరణాలు సామాజిక-ఆర్థిక పరిస్థితులను ప్రతిబింబిస్తాయి.

శ్రీ ప్రపంచ ఆరోగ్యసంస్థ, సేవ్ ద చిల్డ్రన్ మరియు లండన్ స్కూల్ ఆఫ్ హైజీన్ అండ్ ట్రోపికల్ మెడిసిన్ - 193 దేశాలలో 20 సంవత్సరాల పాటు నెలలోపు పిల్లల మరణాలను అధ్యయనం చేసినవి. 2011లో ఒక నివేదిక విడుదల చేసినవి. ఆ నివేదిక ప్రకారం -

శ్రీ ఏటా ప్రపంచవ్యాప్తంగా 33 లక్షల మంది పిల్లలు నెలలోపే చనిపోతున్నారు.

శ్రీ వీటిలో 50 శాతం ఇండియా, నైజీరియా, పాకిస్తాన్, చైనా, కాంగోలో జరుగుచున్నవి.

శ్రీ మనదేశంలో ఏటా 9 లక్షల మంది పిల్లలు నెలలోపే చనిపోతున్నారు.

శ్రీ నెలలోపు పిల్లల మరణాలకు ప్రధాన కారణాలు - పుట్టిన వెంటనే స్వాస తీసుకోలేక పోవుట, సూక్ష్మజీవుల బారిన పడుట మరియు హైపోథెర్మియా.

శ్రీ వీటిని చాలా వరకు నిరోధించవచ్చు.

శ్రీ ఆడపిల్లలకు 18 సంవత్సరాలు నిండిన తర్వాతే వివాహం చేయాలి.

శ్రీ చిన్న వయస్సులో గర్భధారణ తల్లికి-బిడ్డకు మంచిది కాదు.

శ్రీ గర్భధారణ సమయంలో ఆరోగ్య కార్యకర్తతో క్రమం తప్పకుండా పరీక్షలు చేయించుకోవాలి.

శ్రీ గర్భధారణ సమయంలో గర్భవతికి కావలసినంత ఆహారం లభించేలా చూడటం కుటుంబం మరియు సామాజిక బాధ్యత.

శ్రీ అంగన్ వాడి కేంద్రాలలో ఇచ్చే అదనపు ఆహారం తప్పకుండా తీసుకోవాలి. తినాలి.

శ్రీ గర్భవతులందరూ ఆరోగ్య కార్యకర్తతో టి.టి. ఇంజక్షన్లు వేయించుకోవాలి.

శ్రీ గర్భవతులందరూ 100 ఐరన్ + ఫోలిక్ యాసిడ్ మాత్రలను, రోజుకు ఒకటి చొప్పున ఆహారం తీసుకున్న తర్వాత మింగాలి. రక్తహీనత ఉన్నవారు రోజుకు రెండు మాత్రలు తప్పనిసరిగా వేసుకోవాలి.

శ్రీ గర్భవతులందరూ హెచ్.ఐ.వి. పరీక్ష చేయించుకోవాలి. హెచ్.ఐ.వి. ఉన్నట్లయితే, పుట్టబోయే బిడ్డకు వ్యాధి రాకుండా ప్రభుత్వం మందులు ఉచితంగా ఇస్తుంది.

శ్రీ పరిశుద్ధమైన వాతావరణంలో కాన్పు జరిగేలా ఏర్పాట్లు చేసుకోవడం ఎంతైనా మంచిది.

శ్రీ కాన్పు గది, కాన్పుకు వాడే పరికరాలు, కాన్పు చేసే సిబ్బంది శుభ్రంగా ఉండాలి.

శ్రీ బిడ్డ పుట్టిన వెంటనే తల్లిపాలు పట్టడం ప్రారంభించాలి. సిజేరియన్ కాన్పులో 4 గంటలలోపుల తల్లిపాలు పట్టడం ప్రారంభించాలి.

శ్రీ బిడ్డ పుట్టిన వెంటనే బిడ్డపై ద్రవాలను శుభ్రమైన గుడ్డతో కాన్పు చేయువారు సాధారణంగా సున్నితంగా ఒత్తుతారు. శరీరంపైన ఉండే తెల్లని పొరను తీసివేయరాదు. దానంతట అదే ఊడిపోతుంది.

శ్రీ బిడ్డకు ఒక వారం పాటు స్నానం చేయించరాదు. పలుచని గుడ్డ పొరలు పొరలుగా పెట్టి అందులో బిడ్డను చుట్టి ఉంచాలి. బిడ్డను ఎప్పుడూ అమ్మ ప్రక్కనే పడుకోబెట్టాలి.

శ్రీ బిడ్డను దగ్గరికి తీసుకునే ముందు సబ్బుతో చేతులు కడుక్కోవాలి.

శ్రీ ఎక్కువమంది బంధువులు, స్నేహితులు, వగైరా దగ్గరికి తీసుకోరాదు.

శ్రీ కోసిన బొడ్డుపై ఎలాంటి మందులు, పొడర్లు పెట్టరాదు.

శ్రీ పుట్టిన వెంటనే 2.5 కిలోల లోపల బరువుతో పుట్టే పిల్లలను బరువు తక్కువ పిల్లలు అంటారు.

శ్రీ పుట్టినప్పుడు ఉండే బరువు, పిల్లల భవిష్యత్తులో వారి ఎదుగుదలను ప్రభావితం చేస్తుంది.

శ్రీ బరువు తక్కువ పిల్లలు పాలు తాగటంలో, ఉష్ణోగ్రత నియంత్రణలో ఇబ్బందులకు గురవుతారు. వీరిలో పచ్చకామెర్లు సాధారణం.

శ్రీ బరువు తక్కువ పిల్లలకు సాధారణ బరువు వచ్చేవరకు స్నానం చేయించరాదు. ఆలోపున గోరువెచ్చని నీటిలో

ముంచి గట్టిగా పిండిన శుభ్రమైన, మెత్తటి గుడ్డతో తుడవవచ్చును.

శ్రీ బిడ్డ ఉష్ణోగ్రత నియంత్రణ కోసం వెచ్చగా కప్పి ఉంచటం లేదా కంగారూ పద్ధతి రక్షణ పాటించాలి. దీనిని గురించి ఆరోగ్య కార్యకర్త సహాయం తీసుకొనండి.

శ్రీ అతి తక్కువ బరువు - అంటే 1.5 కిలోలకన్న తక్కువ ఉన్నవారిని చిన్న పిల్లల వైద్య నిపుణుని పర్యవేక్షణలోనే సంరక్షించాలి.

శ్రీ పిల్లలను అన్నిరకాల పొగలకు దూరంగా ఉంచండి.

శ్రీ చిన్నపిల్లలకు దోమతెరలు వాడండి. వారిని దోమలవల్ల వచ్చే జబ్బులనుండి కాపాడండి.

శ్రీ 24 గంటల లోపల మలవిసర్జన చేయకపోవటం, 48 గంటల లోపల మూత్రవిసర్జన చేయకపోవటం, పుట్టుక లో గాయాలు, ఫిట్స్, పచ్చకామెర్లు, తాకితే చల్లగా ఉండటం, మగతగా ఉండటం, శ్వాస తీసుకోవటంలో ఇబ్బంది, పాలు తాగలేకపోవటం, కడుపు ఉబ్బడం, బొడ్డు ఎర్రగా ఉండటం, 10కన్నా ఎక్కువగా చీము గుల్లలు ఉండటం - ప్రమాదాన్ని తెలియజేస్తాయి. వెంటనే అన్ని వసతులున్న ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్ళండి.

ఈ అంశాలు ఒక నోటుపుస్తకంలో రాసిపెట్టండి, మీస్నేహితులతో, బంధువులతో, సహచరులతో మాట్లాడండి. వారికి పోస్టుకార్డులపై రాసి తెలపండి. సదా మీ ఆరోగ్యాన్ని కాంక్షిస్తూ..

- డా. అరవీటి రామ యోగయ్య, ఓపియన్ డి హెచ్., ఫోన్ : 98496 69282

7వ చిన్నకోడయాత్ర

21-23 జూన్, 2013 నుండి జరుగుతుంది. వివరాలకై

www.pallesrujana.org

వెబ్ సైట్ ను చూడండి లేదా

'పల్లెసృజన' కార్యాలయాన్ని సంప్రదించండి.

anchor@pallesrujana.org

Ph. 040 - 27111959

ఎడిటర్ గారికి,

నేను వ్యవసాయ మోటార్ కు అవసరమయ్యే అనుసంధాన యంత్రాన్ని ఒకదాన్ని తయారు చేయాలనుకున్నాను. సాధారణంగా వ్యవసాయ పంపు సెట్టు బోరు బావిలో నీళ్ళు అయిపోయినప్పుడు లేదా బెల్టు వున్నట్లయితే బెల్టు పడిపోయినప్పుడు మోటార్ ఖాళీగా ఆడటం వల్ల మోటారు చెడిపోయే ప్రమాదముంది. రైతు మోటార్ ఆన్ చేసుకుని పొలంలో నీళ్ళు కట్టే పనిలో వుంటాడు కనుక అతను గమనించే అవకాశం లేదు. అలా కాకుండా ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో బోరుబావిలో నీళ్ళు అయిపోయినప్పుడుగాని, బెల్ట్ పడిపోయినప్పుడు గాని మోటారు వెంటనే ఆగిపోయేలా ఈ పంపు సెట్ కు ఓ చిన్న యంత్రాన్ని తయారు చేయాలనుకుంటున్నాను. ఇందుకు మీ సహకారం అందిస్తే నేనాపని చేస్తానని తెలియజేస్తున్నాను.

- నాగ శ్రీనివాస్, కోళ్ళ మండలం, 9948 6626 52

మీ ఆలోచనను ఓ పేపరుపై వ్రాసి మాకు దయచేసి పంపగలరు. రైతులకు ఆ యంత్ర ఉపయోగాన్ని పరిశీలించి అనువైన సహాయ సహకారాలను 'పల్లెసృజన' అందిస్తుంది.

- ఎడిటర్.

ఎడిటర్ గారికి,

మీరు ప్రచురించే ప్రతి సంచిక క్రమం తప్పకుండా చదువుతున్నాను. సెప్టెంబర్-అక్టోబర్ సంచికలో 'పోతర్ల మల్లికార్జున్' గారు కనుగొన్న (బైకు సైడు స్టాండు వేసివుంటే గేరు మారకుండా వుండే) పరికరం గురించి చదివాను. వెంటనే నా స్వంత బైకునకు ఆయన చూపించిన విధంగా అమర్చుకున్నాను. ఈ పరికరం గురించి నా మిత్రులందరికీ తెలియజేసినాను. ఆయన రుణం ఎలా తీర్చుకోమంటారు అని అడుగుతున్నాను. ఇంత మంచి ఆలోచన సమాజానికి ఇచ్చిన మల్లికార్జున్ గారికి, ఆ జ్ఞానాన్ని సమాజానికి 'పల్లెసృజన' ద్వారా తెలియజేసిన మీకు నాయొక్క ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

- ఇల్లు, నరేందర్, ఆలేరు.

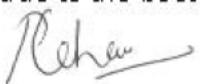
నలుగురికీ పనికి వచ్చే జ్ఞానాన్ని సమాజానికి అందించడమే 'పల్లెసృజన' ధ్యేయం. మీరు మల్లికార్జున్ ఆవిష్కరణను ప్రత్యక్షంగా వాడటమే కాక, నలుగురికీ చెప్పినందుకు ధన్యవాదాలు. మా ఉద్దేశ్యం సఫలీకృతం అయినది. ఇక రుణం అంటారా? మీ తరువున పల్లెసృజన మల్లికార్జున్ గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తుంది.

- ఎడిటర్

FORM IV
PALLESRUJANA R.N.I. No. APTEL 12136/01/1/2011-TC

1. Place of publication	: Ranga Reddy Dist
2. Periodicity of its publication	: Bi-Monthly
3. Printer's Name	: Narendra Grafix
Nationality	: Indian
Address	: 1-1-336/53, Vivek Nagar, Chikkadpally, Hyderabad - 500 020.
4. Publisher's Name	: P. Ganesham
Nationality	: Indian
Address	: P.No.102, Vayupuri, Sainikpuri Post, Malkajgiri Mandal, Ranga Reddy Dist. A.P.
5. Editor's Name	: P. Ganesham
Nationality	: Indian
Address	: 102, Vayupuri, Sainikpuri Post, Secunderabad.
6. Names and addresses of individuals who own the newspaper and partners or shareholders holding More than one per cent of the total capital.	: N.A.

I, P. GANESHAM, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.
Date 28-4-2011

Signature of Publisher

రైతులకు పనికి వచ్చే

'పల్లె ప్రయోగాలు'

బోయ్ పెద్ద రాజన్న సాంప్రదాయ పశువుల వైద్యం

పశువుల ఆరోగ్యం 'బోయ్ పెద్దరాజన్న' వైద్యం

'కుండా' వ్యాధి మందు

(నరాల బలహీనతతో కాళ్ళు చచ్చుపడిపోవడం)

2 వెల్లిపాయలు, 20 మిరియాలు పొడిలో కలిపి నూరి వేడినీటిలో కలిపి ఒకరోజు ఉదయం మరియు సాయంత్రం పశువుకు త్రాగించాలి.

ఈ ప్యాకెట్లోని మందు ఒకరోజు పశువుకు త్రాగించడానికి ఉపయోగ పడుతుంది.

మీ అభిప్రాయాలను మాకు తెలపండి

క్రియేటివ్ మైండ్స్

ఫోన్ : 040-27111959

ఇ-మెయిల్ : creativemindsap@gmail.com

పశువుల ఆరోగ్యం 'బోయ్ పెద్దరాజన్న' వైద్యం

'పాడుగువాపు' వ్యాధి మందు

ప్యాకెట్లోని సగం పొడిని వేడినీటిలో కలిపి

వాచిన పాడుగుకు పట్టించాలి.

రెండురోజులు వరుసగా

పాడుగుకు పట్టించినచో

పాడుగు మామూలుగా మారి

పాలు పితకడానికి వీలవుతుంది.

మీ అభిప్రాయాలను మాకు తెలపండి

క్రియేటివ్ మైండ్స్

ఫోన్ : 040-ఫోన్ : 040-27111959

ఇ-మెయిల్ : creativemindsap@gmail.com

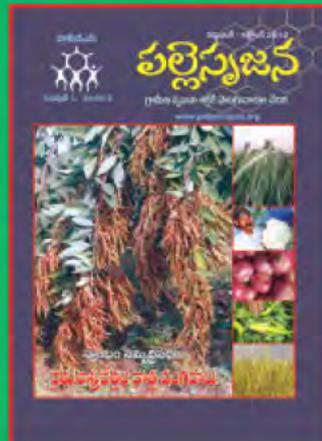
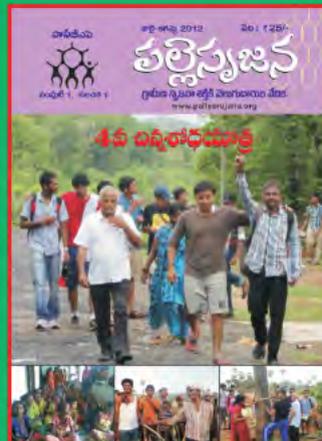
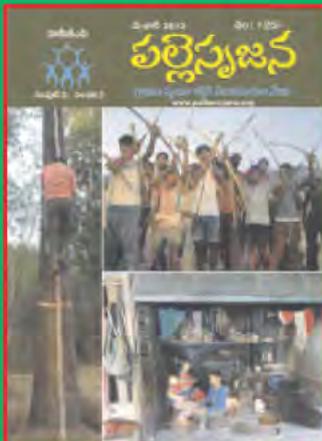
ఈ మందులకు రాజన్న 'పేటెంట్' పొందారు. పైన తయారు చేసిన మందుల ప్యాకెట్ ఒక సంవత్సరం వరకు ప్రభావవంతంగా పనిచేస్తాయి.

ఈ ప్రయోగాలు పాటించే రైతులు తాము పొందిన ఫలితాన్ని తప్పకుండా మాకు తెలియజేయగలరు. రైతులు ఈ మందులు వాడి ఫలితాలను సాధిస్తే వివరాలు 'పల్లెసృజన'కు తెలియజేస్తే వాటిని ప్రచురిస్తాం. అంతే కాకుండా మీరు ఏదైనా మార్పులు చేసి మంచి ఫలితాలు సాధిస్తే వివరాలను మాకు తెలియజేయండి.

పల్లెస్రుజన

పాత సంచికలు కావాలా?

**ఒక్కో సంచిక
రూ. 25/-లు
మాత్రమే**

చెందా వివరాలు

వివరములు	వ్యక్తిగతం	సంస్థ/లైబ్రరీ
సంవత్సరానికి	150/-	600/-
రెండు సంవత్సరాలకి (ఒక పాత సంచిక ఉచితం)	250/-	1,000/-
మూడు సంవత్సరాలకి (రెండు పాత సంచికలు ఉచితం)	375/-	1,500/-
ఐదు సంవత్సరాలకు (నాలుగు పాత సంచికలు ఉచితం)	650/-	2,600/-

పల్లెస్రుజన చందాదారులు కండి, పల్లె జ్ఞానాన్ని వ్యాపింపజేయండి. చందాదారులుగా చేరాలనుకున్నవారు ఈ క్రింది చిరునామాకు మీ యం.పి.లు పంపండి. మీ చిరునామా స్పష్టంగా వ్రాయటం మరచకండి

పల్లెస్రుజన, 102, వాయుపురి, సైనిక్ పురి పోస్ట్,
సికింద్రాబాద్ - 500 094. ఫోన్: 040-27111959, సెల్: 9866001678
E-mail : editor@pallesrujana.org, Visit us : www.pallesrujana.org
లేదా నేరుగా ఈ బ్యాంక్ అకౌంట్ లో జమచేయండి
మీ చిరునామాను స్పష్టంగా మాకు వ్రాసి పంపండి, లేదా యస్.యం.యస్. లేదా ఈ-మెయిల్ చేయండి.

M/s Pallesrujana, Syndicate Bank, Sainikpuri, Secunderabad
SB A/c No. 30232200019150, IFS Code : SYNB0003023